Nr 32 | styczeń 2011 | ISSN 1731-075X

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Forum

Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

> **IV Forum Naukowe** – relacja
> **Święto Uczelni 2011**
> **Józef A. Schumpeter** – piewca innowacji

Inauguracja Roku Akademickiego 2010/2011

Forum

Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

SPIS TREŚCI

FORUM NAUKOWE

„Jak coś nie kosztuje, to się tego nie szanuje" – IV Forum Naukowe 2

ŚWIĘTO UCZELNI

Uroczyste promocje habilitacyjne i doktorskie – 11 stycznia 2011 6

- Dyplomy habilitacyjne 6
- Dyplomy doktorskie 7
- Odznaczenia 9
- Mistrzowie praktyk 11
- Ranking szkół średnich 11

WYDARZENIA

Dylematy współczesnego rynku pracy 12

Procesy internacjonalizacji we współczesnej gospodarce światowej 16

Dogonić marzenia… rowerem 18

Z ANNAŁÓW NAUKI

Józef A. Schumpeter – piewca innowacji i „twórczej destrukcji". (Znawca ekonomii, koni i… kobiet?) 19

WYDAWNICTWO

IV Targi Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA 2010. 27

14. TARGI KSIĄŻKI W KRAKOWIE 29

IBUK.PL – kliknij po książkę Wydawnictwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach 31

Forum
Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach
nr 32, styczeń 2011

Adres redakcji
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Biuro Rektorskie
ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice
tel.: +48 32 257 7100
faks: +48 32 257 7113
e-mail: biuro.rektorskie@ue.katowice.pl

Redaktor naczelny
Marcin Baron

Redaguje zespół
Maria Gojna
Magdalena Matysek
Jadwiga Popławska-Mszyca
Sylwia Szulik

Projekt okładki
Krzysztofa Frankowska

Opracowanie graficzne i skład
Marcin Strzelczyk

Zdjęcia
Aleksander Kaczmarek,
Radosław Kaźmierczak,
Edyta Lachowicz-Santos, Jerzy Stasica,
materiały archiwalne autorów tekstów

Druk
DRUKAT Katowice

Numer zamknięto
20 grudnia 2010

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych w nadesłanych tekstach. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Materiały nadesłane publikowane są nieodpłatnie.

ISSN 1731-075X

Bezpłatny materiał promocyjny Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

„Jak coś nie kosztuje, to się tego nie szanuje”

IV Forum Naukowe

Jaki jest współczesny konsument? W jaki sposób powinny działać przedsiębiorstwa, by być bardziej innowacyjne i konkurencyjne? Do czego obecnie służą centra handlowe i zabytki poprzemysłowe? Odpowiedzi na te i inne pytania można było uzyskać podczas dwóch sesji plenarnych IV Forum Naukowego, które odbyło się w naszej Uczelni 24 listopada w auli im. dr. Jozefa Lisaka.

Forum otworzył uroczyście Rektor prof. Jan Pyka, życząc obfitych owoców tego spotkania. Następnie głos zabrał Prorektor ds. Nauki prof. Krzysztof Marcinek, który zwrócił uwagę na doniosłość tego wydarzenia naukowego w naszym Uniwersytecie. Podkreślił również, że idea Forum została zapoczątkowana przez prof. Zofię Kędzior i od 2004 roku, co dwa lata, pracownicy naukowi naszej Uczelni spotykają się oraz wymieniają własnymi doświadczeniami z badań lub prac nad projektami. Prorektor kończąc wprowadzenie do I sesji, podziękował organizatorom Forum – członkom Rady Programowej, w skład której wchodzili prof. Zofia Kędzior (przewodnicząca), prof. Celina Olszak, dr hab. Ewa Ziemba, prof. Halina Buk, dr Małgorzata Rówińska, prof. Andrzej Bajdak, prof. Maciej Nowak, prof.

Henryk Zawadzki, prof. Adam Samborski, oraz członkom Komitetu Organizacyjnego, do którego należeli dr Robert Wolny (przewodniczący), mgr Agata Stolecka (z-ca przewodniczącego), dr Joanna Czech-Rogosz, dr Rafał Żelazny, mgr Tomasz Bolek, mgr inż. Marek Dziembała, dr Tomasz Ingram, mgr Urszula Klemczak-Maciąg, mgr Katarzyna Oryszczak (sekretarz), a w szczególności autorom referatów, które zostaną opisane w dalszej części artykułu.

I sesję rozpoczęła prof. Elżbieta Lorek, prezentując nowe kierunki badań nad wdrożeniem zrównoważonego rozwoju. Przyszedł bowiem czas na obszary dziedzinowe, takie jak m.in. zrównoważony transport, zrównoważona turystyka, zrównoważona logistyka, zrównoważona gospodarka energetyczna, zrównoważona produkcja, zrównoważona konsumpcja itp. Pani Profesor skupiła swoją uwagę na ostatnim obszarze, czyli zrównoważonej konsumpcji. Powinna ona polegać na zmniejszeniu zużycia zasobów tak, by nie ograniczać przyszłym pokoleniom możliwości zaspokojenia ich potrzeb. Zrównoważony rozwój to głębsza koncepcja sprawiedliwości międzypokoleniowej, czyli proces na długie lata, w którym weźmie udział kilka generacji.

Kolejny referat, który wygłosiła dr Ewa Janik, dotyczył motywów przekształceń spółek handlowych. Główne przyczyny skłaniające przedsiębiorców do podjęcia decyzji o przekształceniu można podzielić na ekonomiczne i prawne, jak również na rozwojowe, „ratunkowe" oraz „wymuszone. Jednak najbardziej odpowiedni wydaje się podział na przyczyny uniwersalne, występujące w każdej możliwej konfiguracji przekształcenia spółek handlowych oraz na przyczyny charakterystyczne dla przekształcenia różnych typów spółek handlowych.

Następnie dr Magdalena Jaciow przedstawiła portret polskich e-konsumentów, którzy według badań są osobami ze średnim i wyższym wykształceniem, w zdecydowanej większości niezamężnymi, aktywnymi zawodowo, dla których najważniejsze wartości w życiu to przede wszystkim rodzina i miłość, postrzegają swoje cechy osobowości pozytywnie, a szczególnie poczucie humoru i lojalność. Wysoko oceniają także swoje umiejętności w zakresie posługiwania się językami obcymi oraz obsługi różnych urządzeń elektronicznych, charakteryzują się również wysoką skłonnością do oszczędzania.

Czwarte wystąpienie, dr Małgorzaty Twardzik, dotyczyło pozahandlowych funkcji centrów handlowych. W Polsce handel staje się drugorzędną funkcją ośrodków handlowych nowej generacji. Centra handlowe pełnią coraz częściej dodatkowe funkcje, takie jak usługowe, rozrywkowe, rekreacyjne, kulturalne, integracyjne, socjalizacyjne, mieszkaniowe, administracyjne, edukacyjne, a także religijne. W dzisiejszych czasach galerie handlowe stają się alternatywą centrum miasta, tzw. miastem w mieście, czemu sprzyja również ich lokalizacja. Są to głównie śródmiejskie obiekty zlokalizowane w miastach dużych lub średniej wielkości.

Ostatni referat I sesji, na temat kierunków rewitalizacji zabytków poprzemysłowych, zaprezentował Tomasz Bolek, który stwierdził, że historyczne obiekty techniki reprezentują ważne wartości dla społeczeństwa, dlatego należy nadać im nowe funkcje. Rewitalizacja nie może opierać się jedynie na renowacji i konserwacji, lecz musi łączyć ze sobą także aspekty kulturalne, społeczne, przestrzenne i gospodarcze. Staje się to możliwe w momencie powstawania w rewitalizowanych budynkach obiektów mieszkaniowych (tzw. lofty) i obiektów biurowych lub wykorzystania nieruchomości poprzemysłowych do pełnienia funkcji naukowych, edukacyjnych i kulturalnych.

II sesję plenarną prowadziła prof. Celina Olszak, a pierwszym referentem tej części forum

była prof. Donata Kopańska-Bródka. Pani Profesor tłumaczyła na prostych przykładach postępowanie osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji według teorii perspektywy. W podejściu opartym na założeniach wspomnianej teorii decydenci w sytuacji okazjonalnej zachowują się inaczej niż decydenci podejmujący decyzje regularnie, przeciwnie wygląda to w teorii użyteczności. W teorii perspektywy może być również definiowana awersja do ryzyka i jej miary, tak samo jak w teorii użyteczności.

W kolejnej części spotkania poruszony był temat znaczenia sieci i firm kotwic w gospodarce opartej na wiedzy, o którym mówili prof. Wojciech Czakon oraz mgr Patrycja Klimas. Sieci są coraz bardziej powszechną formą współpracy gospodarczej oraz przyczyniają się do kreowania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw i regionów. W ramach sieci istnieją podmioty, które odgrywają w nich kluczową rolę, czyli tzw. firmy kotwice. Firmy te m.in. poszerzają wiedzę w sieci poprzez udzielanie licencji na kluczowe technologie lub poprzez aktywną działalność w sferze badań i rozwoju. Trudno jednak podać jeden, spójny model profilu firmy kotwiczącej, dlatego opisuje się je za pomocą atrybutów, którymi powinna się odznaczać, np. podmiot ten powinien zarządzać siecią, zajmować pozycję lidera oraz decydować o rozwoju sieci.

Trzecie wystąpienie należało do prof. Wojciecha Dyducha, który podzielił się wynikami badań poziomu innowacyjności organizacji w Polsce. W większości badanych organizacji efektywność przedsiębiorczości oceniona została jako raczej wysoka. Współczynnik wprowadzania nowych produktów i usług u większości organizacji był niski, jednak charakteryzowały się one wysokim poziomem proaktywności i podejmowania ryzyka. Firmy starsze, ustabilizowane i zatrudniające wiele osób, wykazywały relatywnie wysoki poziom innowacyjności. Powyższe wyniki pozwoliły na sformułowanie przesłanek do ożywienia innowacyjności organizacyjnej, wśród których znalazły się: benchmarking, jako metoda porównywania się z lepszymi, wchodzenie na rynki wschodnie, reagowanie na pojawienie się nisz rynkowych, zapewnienie wyjątkowym pracownikom rozwoju osobistego i utrzymanie ich w organizacji.

Kolejny referat, o produkcie sieciowym, jego wprowadzaniu na rynek i zarządzaniu, przedstawili prof. Teresa Żabińska oraz mgr Paweł Piotrowski. Produkt sieciowy jest to rodzaj produktu turystycznego, który definiowany jest jako gotowa do sprzedaży spakietyzowana oferta,

opierająca się na rozproszonej strukturze podmiotów, atrakcji, miejsc, punktów obsługi, obiektów, funkcjonująca jako jedna spójna koncepcja. Taki właśnie jest Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego, czyli szlak samochodowy, który tworzą 32 obiekty związane z dziedzictwem przemysłowym naszego województwa. Proces tworzenia i zarządzania szlakiem jako produktem turystycznym jest podobny do procesu tworzenia produktu w ujęciu marketingowym. W procesie tym wyodrębnia się kilka stadiów (faz), są to: poszukiwanie pomysłu nowego produktu, ocena i selekcja pomysłów, analiza marketingowa, rozwój techniczny, testowanie rynku oraz komercjalizacja. W przypadku Szlaku Zabytków Techniki wyróżnione zostały tylko cztery etapy: konceptualizacji, strukturyzacji, komercjalizacji oraz marketingu wewnętrznego.

Na zakończenie II sesji dr Krzysztof Kania oraz mgr Wojciech Łukaszewicz zaprezentowali możliwości pozyskiwania wiedzy o opiniach użytkowników na podstawie masowego badania zawartości blogów. Taka analiza może pomóc w odpowiedzi na pytania przede wszystkim z obszaru marketingu: jak firma jest postrzegana przez klientów, czy ceniona jest marka firmy, jak oceniany jest produkt wprowadzony na rynek, jaka jest ocena prowadzonej kampanii marketingowej itp. Oczywiście nie należy przeceniać znaczenia takiego badania, gdyż samo ograniczenie się do społeczności blogowiczów znacznie zmniejsza obszar uprawnionych wniosków. Jednak taka analiza może stanowić tanie i zautomatyzowane uzupełnienie metod tradycyjnych.

Po każdej sesji był czas na dyskusje i pytania. Cytat w tytule „Jak coś nie kosztuje, to się tego nie szanuje" to słowa prof. dr hab. Elżbiety Lorek, która prezentując zagadnienie zrównoważonego rozwoju odpowiadała tym samym na pytanie jednego z uczestników Forum o jego koszty. W kuluarach toczyły się także rozmowy na temat różnych kwestii poruszonych w czasie wystąpień.

Zwieńczeniem Forum Naukowego były interesujące warsztaty prowadzone przez prof. Grzegorza Kończaka, który opisywał rolę statystyki w dydaktyce i badaniach naukowych oraz ogłoszenie wyników konkursu na najlepszy poster.

Pierwsze miejsce zajęło Koło Naukowe Informatyki „Informaticus" (mgr Artur Strzelecki, Katarzyna Deja, Marek Wałach) – 3000 zł, drugie – Koło Naukowe Marketingu „Meritum" – 2000 zł, a trzecią nagrodę odebrali ex aequo: mgr Marta Zembik – doktorantka przy Katedrze Rynku i Konsumpcji i Pan mgr Tomasz Bolek – asystent w Katedrze Inwestycji i Nieruchomości – po 500 zł. Nagrody pieniężne są przeznaczone na dowolny cel związany z pracą naukową.

Magdalena Matysek

Uroczyste promocje habilitacyjne i doktorskie

11 stycznia 2011

W dniu Święta Uczelni, 11 stycznia 2011 roku, zostaną uroczyście wręczone dyplomy związane z nadaniem stopni doktora habilitowanego oraz doktora.

Dyplomy habilitacyjne otrzymają:

Dr hab. Tadeusz Dyr za rozprawę pt. *Czynniki rozwoju rynku regionalnych przewozów pasażerskich*

Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym prowadzonym na Wydziale Ekonomii byli:
Prof. dr hab. Wojciech Bąkowski
Prof. zw. dr hab. Bogusław Fiedor
Prof. dr hab. Wiesław Grudzewski
Prof. UE dr hab. Robert Tomanek

Dr hab. Artur Walasik za rozprawę pt. *Redystrybucyjna funkcja finansów publicznych w ujęciu teoretycznym*
Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym prowadzonym na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń byli:
Prof. dr hab. Adam Szewczuk
Prof. dr hab. Stanisław Owsiak
Prof. dr hab. Elżbieta Domańska
Prof. dr hab. Krystyna Znaniecka

Dr hab. Włodzimierz Rudny za rozprawę pt. *Opcje rzeczowe w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa*
Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym prowadzonym na Wydziale Zarządzania byli:
Prof. dr hab. Bogdan Nogalski
Prof. zw. dr hab. Czesław Domański
Prof. zw. dr hab. Mariusz Bratnicki
Prof. zw. dr hab. Rafał Krupski

Dr hab. Ewa Ziemba za rozprawę pt. *Projektowanie portali korporacyjnych dla organizacji opartych na wiedzy*
Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym prowadzonym na Wydziale Zarządzania byli:
Prof. zw. dr inż. Wiesław Maria Grudzewski
Prof. dr hab. Bogdan Nogalski
Prof. dr hab. Witold Abramowicz
Prof. zw. dr hab. Mariusz Bratnicki

Dr hab. Alojzy Czech za rozprawę pt. *Karol Adamiecki – polski współtwórca nauki organizacji i zarządzania (biografia i dokonania)*
Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym prowadzonym na Wydziale Zarządzania byli:
Prof. zw. dr hab. Jerzy Rokita
Prof. zw. dr hab. Kazimierz Zimniewicz
Prof. dr hab. Bogdan Nogalski
Prof. zw. dr hab. Stanisław Sudoł

Dyplomy doktorskie otrzymają:

Z Wydziału Ekonomii

Dr Halina Rechul
Polityka energetyczna gminy
Promotor: prof. UE dr hab. Andrzej Barteczek
Recenzenci: prof. PŁ dr hab. Andrzej Szablewski, prof. UE dr hab. Elżbieta Lorek

Dr Jarosław Wąsowicz
Polityka pieniężna jako determinanta kształtowania się stopy bezrobocia w Polsce 1992-2004
Promotor: prof. dr hab. Dorota Kotlorz
Recenzenci: prof. zw. dr hab. Halina Mortimer-Szymczak, prof. UE dr hab. Andrzej Barteczek

Dr Magdalena Kolka
Warunki i możliwości przystąpienia Wielkiej Brytanii do strefy Euro
Promotor: prof. UE dr hab. Tadeusz Sporek
Recenzenci: prof. UE dr hab. Bogusława Drelich-Skulska, prof. UE dr hab. Krzysztof Szaflarski

Dr Mateusz Mrówka
Uwarunkowania i ocena skutków restrukturyzacji w polskich przedsiębiorstwach na tle doświadczeń wybranych krajów europejskich
Promotor: prof. UE dr hab. Teresa Kraśnicka
Recenzenci: prof. dr hab. Kazimierz Kozakiewicz, prof. UE dr hab. Henryk Brandenburg

Dr Agnieszka Niedziela-Mielczniczek
Ekonomiczne i pozaekonomiczne uwarunkowania przystąpienia Turcji do Unii Europejskiej
Promotor: prof. dr hab. Stanisław Swadźba
Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Lis, prof. UE dr hab. Tadeusz Sporek

Dr Łukasz Dymek
Kształtowanie polityki rozwoju regionu poprzez badania foresightowe
Promotor: prof. PO dr hab. Krzysztof Malik
Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Borys, prof. UE dr hab. Henryk Brandenburg

Dr Piotr Gibas
Współdziałanie miasta i powiatu w kształtowaniu rozwoju lokalnego
Promotor: prof. dr hab. Krystian Heffner
Recenzenci: prof. dr hab. Aleksandra Jewtuchowicz, prof. UE dr hab. Florian Kuźnik

Z Wydziału Finansów i Ubezpieczeń

Dr Aleksandra Zygmunt
Determinanty struktury kapitału przedsiębiorstw w branżach przetwórstwa przemysłowego w Polsce
Promotor: prof. UE dr hab. Irena Pyka
Recenzenci: prof. UŁ dr hab. Mirosław Wypych, prof. UE dr hab. Gabriela Łukasik

Dr Daniel Iskra
Optymalizacja portfela inwestycji ze względu na wartość zagrożoną dla wybranych dynamik cen składowych portfela
Promotor: prof. UE dr hab. Piotr Chrzan
Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Piasecki, prof. dr hab. Krzysztof Zadora

Dr Dorota Benduch
Ustalanie parytetów wymiany udziałów/akcji w procesie łączenia się spółek
Promotor: prof. dr hab. Antoni Witosz
Recenzenci: prof. UWr dr hab. Jerzy Jacyszyn, prof. dr hab. Halina Buk

Dr Bartosz Krysta
Identyfikacja i wycena kosztów zaangażowanego kapitału w handel i dystrybucję energii elektrycznej w warunkach liberalizacji rynku energii w Polsce
Promotor: prof. dr hab. Halina Buk
Recenzenci: prof. dr hab. Edward Nowak, prof. UE dr hab. Anna Kostur

Dr Anna Doś
Ryzyko ekologiczne przedsiębiorstw na rynku ubezpieczeń majątkowych
Promotor: prof. dr hab. Krystyna Znaniecka
Recenzenci: prof. dr hab. Grażyna Borys, prof. UE dr hab. Halina Zadora

Dr Maciej Jurczyga
Wycena utraty wartości aktywów a wiarygodność sprawozdań finansowych
Promotor: prof. dr hab. Halina Buk
Recenzenci: prof. dr hab. Bronisław Micherda, prof. zw. dr hab. Zbigniew Messner

Z Wydziału Informatyki i Komunikacji

Dr Anna Kempa
Sztuczne systemy immunologiczne we wspomaganiu decyzji kredytowych
Promotor: prof. dr hab. Jerzy Gołuchowski
Recenzenci: prof. UE dr hab. Małgorzata Nycz, prof. UE dr hab. Maciej Nowak

Z Wydziału Zarządzania

Dr Mariusz Żytniewski
Doskonalenie efektu synergicznego w hybrydowych systemach wieloagentowych w oparciu o normatywny metamodel wiedzy
Promotor: prof. UE dr hab. inż. Stanisław Stanek
Recenzenci: prof. UE dr hab. Andrzej Małachowski, prof. zw. dr hab. Henryk Sroka

Dr Marcin Komańda
Eksploracja wiedzy w sieci franczyzowej na przykładzie usług doradczych
Promotor: prof. UE dr hab. Wojciech Czakon
Recenzenci: prof. zw. dr hab. Kazimierz Perechuda, prof. zw. dr hab. Mariusz Bratnicki

Dr Łukasz Wróblewski
Strategie marketingowe w sferze kultury wysokiej na przykładzie polskich filharmonii
Promotor: prof. zw. dr hab. Krystyna Śliwińska
Recenzenci: prof. UE dr hab. Barbara Iwankiewicz-Rak, prof. UE dr hab. Maciej Miszewski

Dr Grzegorz Zasuwa
Uwarunkowania reakcji konsumentów na inicjatywy społeczne przedsiębiorstwa
Promotor: prof. dr hab. Marek Pawlak
Recenzenci: prof. UE dr hab. Jadwiga Berbeka, prof. zw. dr hab. Ewa Kieżel

Dr Edyta Abramek
Gromadzenie i udostępnianie wiedzy w systemach informatycznych zarządzania wiedzą
Promotor: prof. zw. dr hab. Henryk Sroka
Recenzenci: prof. UE dr hab. Jawiga Sobieska-Karpińska, prof. UE dr hab. inż. Stanisław Stanek

Dr Anna Małgorzata Olszewska
Karty kontrolne nowej generacji w zarządzaniu jakością produkcji
Promotor: prof. dr inż. Adam Skorek
Recenzenci: dr hab. inż. Marek Fertsch, prof. zw. dr hab. inż. Stanisław Tkaczyk

Dr Magdalena Majowska
Dopasowanie polityki wynagrodzeń do strategii przedsiębiorczości
Promotor: prof. zw. dr hab. Janusz Strużyna
Recenzenci: prof. zw. dr hab. Stanisława Borkowska, prof. zw. dr hab. Grażyna Gruszczyńska-Malec

Odznaczenia

W dniu Święta Uczelni, 11 stycznia 2011 roku, zostaną uroczyście wręczone odznaczenia państwowe, które otrzymali:

Medal Komisji Edukacji Narodowej

prof. UE dr hab. Małgorzata Pańkowska

Medal Złoty za Długoletnią Służbę:

dr inż. Janina Banasikowska
Iwona Bąk
Wiesława Bąk
Maria Bednarek
Henryka Błędowska
Zenonia Bralich
Teresa Chmiel
Stanisława Czujkowska
Ewa Decner
Aleksandra Dudek
Danuta Figurska
Adam Figurski
dr Czesława Fijałkowska
Helena Gatnar
Jan Graca
Urszula Grendys
Janusz Jarząbek
Urszula Karaś
Maria Karwat
Stefania Kołodziej
Maria Marszołek
Andrzej Michalski
Ryszard Musiał
Anna Noszczyńska
Barbara Orzechowska
Janina Otrębska
Zofia Piwowarczyk
Zofia Pokusińska
Marek Reichhart
Iwona Rojek
Maria Sajdak
Wanda Sączewska
Janina Senik
Zofia Serafin
dr Bożena Sroka
prof. dr hab. Stanisław Swadźba
Janusz Szewczyk
Zdzisław Szwarc
Wanda Szyderska-Nożownik
prof. dr hab. Krystyna Śliwińska
Anna Trytko-Siubka
Franciszek Wachstiel
Anna Wosik
prof. dr hab. Joanna Żabińska

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę:

Grażyna Bartczak
Dorota Bigaj
Janina Blum
Grażyna Boczkowska
Elżbieta Czerwińska
Teresa Gąsior
Ilona Grygiel
Iwona Korkus
Elżbieta Krajewska
Bogusław Kupka
Grażyna Lamch
Antonina Pietrowska
Grażyna Polus
dr Teresa Porębska-Miąc
dr Blandyna Puszer
Eugenia Stpiczyńska (Staniek)
Grażyna Szwiec
Leszek Szydlik
Karina Tkacz
Danuta Zgoda
Jolanta Ziółkowska

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę:

Piotr Bienias
Agnieszka Fąferek
Lidia Gilner
Monika Grabowska
dr Piotr Hanus
Mirosława Knapik-Jach
Krystyna Kopiecka
Katarzyna Kudełko
Jarosław Liszowski
Gabriela Matyjaszczyk
Marzena Myszka
dr Krzysztof Niestrój
dr Ryszard Piniecki
Aleksandra Pogoda
Joanna Wach
dr Stanisław Waszczak
Małgorzata Wysocka
dr inż. Tomasz Zieliński
dr Rafał Żelazny

Mistrzowie praktyk

W dniu Święta Uczelni, 11 stycznia 2011 roku, zostaną uhonorowane osoby i instytucje, które w szczególny sposób przyczyniły się do realizacji praktyk studenckich:

Mirosława Adamczyk, Kierownik Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta Rybnik
Michał Kondek, Sekretarz Miasta Naczelnik Wydziału Organizacyjnego i Spraw Pracowniczych Urzędu Miasta Sosnowiec
Robert Olesiński Dyrektor Centrum Bankowości Korporacyjnej ING Bank Śląski
Artur Klepacki Dyrektor Oddziału Banku Pekao SA Oddział w Sosnowcu
Krzysztof Dzierwa Dyrektor Wydziału Organizacyjnego i Kadr Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
Rafał Chyra Dyrektor Oddziału Bankowości Detalicznej MultiBank BRE Bank S.A.
Jacek Rachel Prezes Beskidzkiego Domu Maklerskiego S.A.
Aleksandra Skowronek Dyrektor I Oddziału Banku Zachodniego WBK Katowice
Grażyna Krakowska Dyrektor Regionalnego oddziału detalicznego PKO BPSA

Ranking szkół średnich według osób przyjętych na studia pierwszego stopnia stacjonarne w roku akademickim 2010-2011

Lp.	Szkoła	Miasto	Liczba przyjętych kandydatów
1.	II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej	Katowice	58
2.	X Liceum Ogólnokształcące	Katowice	48
3.	I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Smolenia	Bytom	45
4.	II Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego	Dąbrowa Górnicza	42
5.	Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących	Mysłowice	40
6.	II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida	Tychy	39
7.	V Liceum Ogólnokształcące im. Kanclerza Jana Zamoyskiego	Dąbrowa Górnicza	38
8.	VIII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie	Katowice	36
9.	I Liceum Ogólnokształcące im. Waleriana Łukasińskiego	Dąbrowa Górnicza	35
10.	I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego	Chorzów	35
11.	I Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. 14 Pułku Powstańców Śląskich	Wodzisław Śląski	32
12.	III Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Batorego	Chorzów	31
13.	I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego	Pszczyna	30
14.	I Liceum Ogólnokształcące w Zespole Liceów im. Marii Skłodowskiej-Curie	Czechowice-Dziedzice	30
15.	III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	Katowice	29
16.	I Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących	Zabrze	29
17.	I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Miarki	Mikołów	29
18.	I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki	Jaworzno	28
19.	I Liceum Ogólnokształcące im. Leona Kruczkowskiego	Tychy	28
20.	II Liceum Ogólnokształcące im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Zespole Szkół Ogólnokształcących	Rybnik	27
21.	VI Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2	Sosnowiec	26
22.	II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica	Tarnowskie Góry	26
23.	I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich	Rybnik	26
24.	IV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 15	Sosnowiec	26
25.	IV Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Stanisława Maczka	Katowice	25
26.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika	Żywiec	24
27.	II Liceum Ogólnokształcące im. Czesława Miłosza	Jaworzno	23
28.	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich	Bieruń	23
29.	II Liceum Ogólnokształcące im. Emilii Plater	Sosnowiec	23
30.	II Liceum Ogólnokształcące im. Walerego Wróblewskiego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3	Gliwice	22

Dylematy współczesnego rynku pracy

Anna Skórska

27-29 września 2010 r. w Ośrodku Wczasowo-Wypoczynkowym „Kocierz" w Beskidzie Małym odbyła się konferencja naukowa zorganizowana przez Zespół Katedry Rynku Pracy pod patronatem Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie.

Tematem przewodnim tegorocznej konferencji były „Dylematy współczesnego rynku pracy", któremu podporządkowane zostały obszary problemowe związane m.in. z:

- ekonomicznymi i społecznymi aspektami rynku pracy,
- uwarunkowaniami rynku pracy (makroekonomiczne, strukturalne, demograficzne, edukacyjne, integracyjne),
- przeobrażeniami struktur zatrudnienia,
- bezrobociem,
- mobilnością zasobów pracy,
- deregulacją rynku pracy i elastycznymi formami zatrudnienia.

Konferencję rozpoczęło wystąpienie prof. Doroty Kotlorz, która przywitała zaproszonych gości oraz podziękowała przedstawicielom Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w osobach prof. B. Balcerzak-Paradowskiej oraz prof. M. Bednarskiego za objęcie przez Instytut patronatu nad konferencją. W krótkim wystąpieniu prof. D. Kotlorz przedstawiła i krótko uzasadniła cel jaki przyświecał organizatorom konferencji. Prof. D. Kotlorz w uzasadnieniu stwierdziła m.in., że dyskusja nad problemami wynikającymi z niedopasowań podaży zasobów pracy i popytu na pracę, zmian w strukturze zatrudnienia, bezrobociem strukturalnym oraz szeregiem innych dylematów współczesnego rynku pracy powinna stać się przyczynkiem do wypracowania jednolitego stanowiska niezbędnego dla dalszego rozwoju badań naukowych oraz procesu dydaktycznego. Podkreśliła również, że to spotkanie stanowi jednocześnie odpowiedź na potrzebę integracji środowiska naukowego, które za priorytety swoich badań naukowych obrało problematykę rynku pracy oraz kwestie ekonomiczno-społeczne z tym związane. W dalszej części wystąpienia prof. D. Kotlorz powitała bardzo serdecznie wszystkich gości życząc interesujących obrad i dyskusji.

Następnie głos zabrał Prorektor ds. Nauki, prof. Krzysztof Marcinek, który podkreślił wagę i doniosłość podjętej tematyki, zwracając jednocześnie uwagę na wymierny efekt poprzedniej konferencji w postaci publikacji pt. „Pięciolecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Zagadnienia gospodarcze i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem polskiego rynku pracy" i życząc uczestnikom podobnego osiągnięcia w bieżącym roku. Kończąc swoje wystąpienie, Prorektor K. Marcinek, w imieniu Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, otworzył konferencję, życząc jednocześnie wszystkim uczestnikom owocnych obrad, wzbogacenia merytorycznego oraz udanego pobytu w Beskidach.

Jako ostatnia w sesji otwierającej konferencję głos zabrała dyrektor Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, prof. B. Balcerzak-Paradowska. W pierw-

szej kolejności Pani Dyrektor podziękowała organizatorom za zwrócenie się z prośbą do Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie o objęcie patronatem tej konferencji. Prof. B. Balcerzak-Paradowska nadmieniła, iż IPiSS w ramach swoich badań porusza wiele ważnych aspektów życia społeczno-gospodarczego, przy czym znaczna ich część obejmuje problematykę rynku pracy. Zaznaczyła również, że zorganizowana Konferencja stwarza szansę na wymianę doświadczeń pomiędzy różnymi ośrodkami naukowymi, a młodym badaczom umożliwia dalszy rozwój.

Po zakończeniu sesji otwierającej głos zabrała prof. D. Kotlorz zwracając się z prośbą do prof. Małgorzaty Szylko-Skoczny (Uniwersytet Warszawski) o przewodniczenie I sesji plenarnej pt. „Rynek pracy – zagadnienia ogólne". Jako pierwsza głos zabrała dr A. Kiersztyn, która poruszyła kwestię nieodpowiedniego zatrudnienia, obejmującego prace niespełniające określonych standardów odnoszących się do poziomu wynagrodzeń, stabilności zatrudnienia oraz wymagające kwalifikacji poniżej tych, jakie posiadają pracownicy. Opierając się na wynikach badania kwestionariuszowego POLPAN (2008 rok) opisującego skalę i specyfikę nieodpowiedniego zatrudnienia wśród pracowników w wieku 21-25 lat wskazała na negatywne skutki tego zjawiska m.in. w postaci obniżania jakości miejsc pracy w wyniku spadku poczucia bezpieczeństwa i ograniczenia przywilejów pracowniczych. Kolejne wystąpienie, dr I. Ostoj, traktowało o sprawności funkcjonowania rynku pracy. W swoim referacie zaproponowała metodę zintegrowanej oceny sprawności funkcjonowania rynku pracy przy wykorzystaniu zbiorów rozmytych i logiki rozmytej. Na podstawie wskaźników zatrudnienia, stopy bezrobocia ogółem oraz stopy bezrobocia długookresowego przedstawiła obraz sytuacji na rynkach pracy wybranych krajów UE. Następnie głos zabrał dr G. Węgrzyn, który przedstawił problem wirtualnej pracy w wirtualnym świecie. Podkreślił, że w wyniku zachodzących we współczesnym świecie zmian, następuje przekształcenie *homo sapiens* w *computerus, homo informaticus* czy też *homo electronicus*. Coraz więcej bowiem osób funkcjonując i pracując w wirtualnej rzeczywistości zarabia realne pieniądze, które wydaje na realne, ale także wirtualne dobra i usługi. Ostrzegł, że o ile wiek XX oznaczał dla ludzi w krajach rozwiniętych samotność w tłumie, o tyle wiek XXI zapowiada się jako okres samotności w sieci. Ostatnim referentem w tej części obrad był mgr J. Acedański, który w swoim wystąpieniu podjął temat dotyczący teorii poszukiwań na rynku pracy a makroekonomicznych modeli typu DSGE. Przedstawił podstawowe cechy tych modeli, które pozwalają na prawidłowe ujęcie zachowania się zmiennych rynku pracy, w szczególności poziomu i dynamiki bezrobocia, jednocześnie wskazał na problemy wiążące się z zastosowaniem takich modeli.

II sesja plenarna zatytułowana „Polityka społeczna wobec wyzwań rynku pracy", której przewodniczył prof. A. Rączaszek, poświęcona została w głównej mierze problemom grup szczególnego ryzyka, w tym osobom niepełnosprawnym, starszym itp. Pierwszym prelegentem była prof. M. Baron-Wiaterek, która zwróciła uwagę na problemy osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz konieczność wspierania ich uczestnictwa na tymże rynku. Szczególną rolę przypisała różnym formom zachęt dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne oraz możliwościom uzyskania z PFRON jednorazowego wsparcia na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni przez osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy. Problem wydolności systemu emerytalnego w kontekście przemian zachodzących na rynku pracy oraz procesu starzenia się

ludności podjęła w swoim wystąpieniu prof. H. Worach-Kardas. Przedstawiła przyczyny i uwarunkowania bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym niemobilnym, jednocześnie podkreślając, że wśród osób w wieku 55-64 lata w Polsce pracuje jedynie co trzecia osoba, podczas gdy w UE-15 co druga osoba w tym wieku pozostaje czynna zawodowo. Kolejnym prelegentem była dr B. Błaszczyk, która odniosła się do roli ekonomii społecznej w przeciwdziałaniu długotrwałemu bezrobociu na lokalnych rynkach pracy, które stanowi główne źródło marginalizacji lokalnych środowisk. W swoim referacie postawiła tezę, że ekonomia społeczna może stać się elementem rewitalizacji tych środowisk. Z kolei wystąpienie dr M. Podogrodzkiej poświęcone było próbie oceny wpływu subiektywnego odczuwania stopnia przeciążenia pracy na zaangażowanie społeczne, przy wykorzystaniu modelu logitowego. Autorka postawiła hipotezę, że stopień zaangażowania w działalność społeczną nie zależy od odczuwanego stopnia przeciążenia pracą niezależnie od wieku, płci, wykształcenia, zajmowanej pozycji na rynku pracy oraz sytuacji rodzinnej jednostki. Ostatnim referentem był dr P. Kubiak, który przedstawił wyniki badań dotyczące wpływu systemu zasiłkowego na postawy bezrobotnych. Wykorzystując model logitowy i estymator Kaplana-Meiera wykazał on, że bezrobotni pobierający zasiłek opuszczają zasób bezrobocia wolniej w okresie zasiłkowym niż bezrobotni bez prawa do zasiłku, a intensywność odpływów wśród tych osób znacząco wzrasta po zakończeniu okresu zasiłkowego. Dodatkowo, bezrobotni pobierający zasiłek zgłaszają wyższe oczekiwania płacowe niż osoby bez prawa do zasiłku.

Zakończenie pierwszego dnia obrad zwieńczyła ożywiona dyskusja, w której szczególnie aktywnie brali udział prof. E. Kryńska, prof. M. Bednarski, prof. M. Szylko-Skoczny, dr Cybulski, dr Podogrodzka.

W drugim dniu Konferencji o przewodniczenie sesji pt. „Rynek pracy w Unii Europejskiej" poproszeni zostali prof. dr. hab. E. Kryńska (UŁ) oraz prof. R. Rauziński (PO). Jako pierwsza referat wygłosiła prof. M. Balcerowicz-Szkutnik pt. „Problemy bezrobocia w grupie państw – nowych członków UE". W swoim wystąpieniu przedstawiła sytuację na rynkach pracy wybranych krajów UE, wskazując na problem bezrobocia: jego skalę, strukturę, dynamikę zmian. Kolejnym referentem był dr L. Cybulski, który odniósł się do nowej strategii gospodarczej UE „Europa 2020". Skierował wiele krytycznych uwag wobec ustanowionych celów oraz sposobów ich realizacji, a w niektórych przypadkach wręcz braku możliwości ich zrealizowania. Zwrócił uwagę na niedoskonałości nowej strategii, jednocześnie formułując wiele interesujących wniosków i rekomendacji w odniesieniu do podjętego problemu. Następnie prof. Z. Hasińska przedstawiła wyniki badań przeprowadzonych w latach 2006-2009 na terenie woj. dolnośląskiego, których celem była ocena programów polityki rynku pracy w warunkach integracji europejskiej. W badaniach uwzględniono rozmiary uczestnictwa bezrobotnych w programach rynku pracy, poniesione wydatki i osiągnięte efekty zatrudnieniowe. W ostatnim wystąpieniu tej sesji dr K. Nagel dokonała prezentacji modeli polityki rynku pracy w krajach europejskich, z uwzględnieniem cech charakterystycznych modelu skandynawskiego, kontynentalnego, śródziemnomorskiego i anglosaskiego. Ich analiza stanowiła punkt odniesienia dla próby stworzenia modelu polityki rynku pracy charakterystycznego dla nowych państw członkowskich UE.

Po zakończeniu wystąpień przygotowanych przez referentów prof. E. Kryńska otworzyła dyskusję. Udział w dyskusji wzięli m.in. prof. K. Malik, prof. A. Organiściak-Krzykowska, dr P. Kubiak oraz dr J. Rosiek.

Po przerwie w IV sesji plenarnej, której przewodniczył prof. R. Rauziński (PO), jako pierwsza wystąpiła prof. M. Szylko-Skoczny przedstawiając interesujący referat na temat procesu tworzenia modelu polskiej polityki imigracyjnej z punktu widzenia potrzeb polityki rynku pracy. Zaznaczyła przy tym, że propozycja modelu odnosi się jedynie do obywateli państw trzecich (nie dotyczy pracowników korzystających z prawa do swobodnego przepływu – UE, EOG, Szwajcaria). Zaproponowane trzy warianty polskiej polityki imigracyjnej; polityka imigracyjna ograniczonego napływu cudzoziemców, polityka imigracyjna prymatu rynku pracy, model aktywnego państwa imigracyjnego poddano debacie publicznej. Tematem kolejnego wystąpienia była „Migracja zarobkowa współczesnych polaków w kontekście ich stałych indywidualnych cech osobowości". W referacie przedstawionym przez prof. J. Wilsz zwrócono uwagę, że w celu uzyskania pełnego obrazu zjawiska migracji należy zbadać stałe indywidualne cechy osobowości w dziedzinie funkcji intelektualnych oraz stosunków interpersonalnych. Uzyskane wyniki przeprowadzonych badań pilotażowych pozwoliły na sformułowanie wniosku, iż włączenie badań osobowości migrantów do kanonu badań zjawiska migracji poakcesyjnej powinno pozwolić na jego głębszą analizę. Następnym prelegentem była dr S. Kubiciel-Lodzińska, która odniosła się do problemu regionalnego zróżnicowania zatrudnienia obcokrajowców w Polsce. Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdziła, że zjawisko zatrudnienia cudzoziemców ma coraz większe znaczenie dla polskiego rynku pracy, przy czym w największym stopniu odnosi się do województwa mazowieckiego, gdzie zatrudnienie znajduje ponad 47% obcokrajowców. Kwestię elastyczności przepływu osób na zewnętrznej granicy UE na przykładzie obwodu Kaliningradzkiego przedstawiła dr E. Sulima. Podkreśliła specyficzne położenie Obwodu Kaliningradzkiego oraz wynikające z niego możliwości rozwoju, przy założeniu, że UE będzie traktować Obwód Kaliningradzki jako miejsce testowania instrumentów

polityki gospodarczej przed ich zastosowaniem na pozostałym terytorium Rosji. Ostatnim referentem w tej sesji był dr K. Nyklewicz. Celem jego referatu było zaprezentowanie ekonomicznych, instytucjonalnych i prawnych uwarunkowań wprowadzenia i realizacji szkoleń w ramach pracy skróconej w Niemczech w okresie ostatniego kryzysu gospodarczego. Postawiona teza zakładała, że zasadniczy sens podnoszenia kwalifikacji zawodowych został przesunięty na dalszy plan w imię celu doraźnego, jakim jest ratowanie miejsc pracy, a działania poczynione w tym kierunku mają wysoką cenę.

Kończąc tę sesję prof. R. Rauziński zainicjował dyskusję, w której głos zabrali: prof. B. Balcerzak-Paradowska, prof. E. Kryńska, prof. E. Kwiatkowski, prof. M. Bednarski, prof. A. Rączaszek oraz dr A. Sowińska.

Ostatni dzień obrad rozpoczął się od sesji plenarnej zatytułowanej „Regionalne i lokalne problemy rynku pracy", prowadzonej przez prof. A. Organiściak-Krzykowską. Jako pierwszy wystąpił prof. R. Jończy, który przedstawił referat na temat problemów analiz rynku pracy w warunkach występowania nierejestrowanej emigracji zagranicznej w wymiarze regionalnym i lokalnym. Celem wystąpienia było wskazanie, w jaki sposób procesy nierejestrowanej emigracji zagranicznej wpływają na wskaźniki rynku pracy, a następnie sformułowanie rekomendacji co do traktowania i weryfikacji wskaźników rynku pracy w warunkach występowania nierejestrowanej emigracji zagranicznej definitywnej i/lub zarobkowej. Następnym referentem był dr J. Rosiek, który podjął próbę przedstawienia zasadniczych problemów związanych z oddziaływaniem zmian ekologicznych dokonujących się we współczesnej gospodarce światowej na przekształcenia strukturalne na rynkach pracy w krajach UE, a szczególnie na tzw. zielone zatrudnienie. Podkreślił, że problemy te mają fundamentalne znaczenie dla przyszłego funkcjonowania UE, a ich rozwiązanie może pomóc w utrzymaniu spójności społeczno-gospodarczo-politycznej. Kwestię tworzenia i realizowania lokalnych strategii zatrudnienia i promocji przedsiębiorczości podjęła dr A. Owczarczyk, która w swoim wystąpieniu odniosła się również do wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia, Strategii Lizbońskiej oraz Krajowej Strategii Zatrudnienia na lata 2007-2013. Ostatnim prelegentem był dr A. Barczyński, który podjął próbę odpowiedzi na pytanie, czy społeczna odpowiedzialność biznesu to altruizm czy narzędzie marketingu? Przytaczając liczne przykłady sformułował wniosek, że działalność przedsiębiorstw nastawiona na maksymalizację zysku nie może jednocześnie być działalnością charytatywną.

Na zakończenie ostatniej sesji Konferencji prof. A. Organiściak-Krzykowska podziękowała wszystkim referentom i zainicjowała ostatnią już dyskusję. Udział w niej wzięli m.in. prof. B. Balcerzak-Paradowska, prof. M. Bednarski oraz dr L. Cybulski. Dyskusja ta stała się swego rodzaju podsumowaniem wszystkich wystąpień.

Na koniec głos zabrała prof. Dorota Kotlorz, dziękując wszystkim za udział w konferencji zorganizowanej przez Katedrę Rynku Pracy Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Gorące podziękowania prof. D. Kotlorz skierowała na ręce prof. B. Balcerzak-Paradowskiej oraz prof. M. Bednarskiego z IPiSS, pod którego patronatem mogła odbyć się konferencja. Następnie prof. D. Kotlorz podziękowała moderatorom (prof. E. Kryńskiej, prof. A. Organiściak-Krzykowskiej, prof. R. Rauzińskiemu, prof. A. Rączaszkowi, prof. M. Szylko-Skoczny) za prowadzenie sesji tematycznych. Wyrazy podziękowania prof. D. Kotlorz skierowała do wszystkich prelegentów za przygotowanie interesujących prezentacji i uczestników za ożywioną dyskusję. Zamykając obrady, w imieniu organizatorów, pożegnała wszystkich uczestników zapraszając jednocześnie na kolejną konferencję, która odbędzie się w tym samym miejscu we wrześniu 2011 r.

Procesy internacjonalizacji we współczesnej gospodarce światowej

Katedra Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych już po raz dziewiąty zorganizowała konferencję naukową z cyklu „Procesy internacjonalizacji w gospodarce światowej". Odbyła się ona 19 października 2010 roku na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach. W konferencji uczestniczyli pracownicy naukowi reprezentujący wiele różnych polskich uczelni i ośrodków naukowych, w tym między innymi: Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Łódzki, Politechnikę Warszawską, Szkołę Główną Handlową, Uniwersytet Warszawski, Politechnikę Śląską, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Śląski oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Przedstawicielem uczelni zagranicznej, biorącym udział w konferencji, była *adjunct professor* Iwona Węgrzyn-Bocheńska z Lake Forest Graduate School of Management, USA.

Otwarcia konferencji dokonali Kierownik Katedry MSE prof. Tadeusz Sporek oraz Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Krzysztof Marcinek, wspólnie podkreślając znaczenie i aktualność problematyki będącej przedmiotem obrad konferencji oraz zwracając uwagę na podstawowy cel tego spotkania, jakim jest wymiana doświadczeń badawczych i integracja środowiska naukowego.

Wygłoszone podczas konferencji referaty dotyczyły wybranych problemów rozwoju współczesnej gospodarki światowej, a w szczególności takich zagadnień, jak przekształcenia w charakterze i strukturze współczesnej gospodarki światowej, międzynarodowych powiązań gospodarczych w dobie światowego kryzysu gospodarczego, wyzwań związanych z integracją europejską oraz konkurencyjności podmiotów we współczesnych warunkach gospodarowania. Obrady konferencyjne prowadzone były w dwóch częściach.

W sesji plenarnej jako pierwsza wystąpiła prof. Bogusława Skulska (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) prezentując referat nt. „Polityka stosowania cen transferowych w korporacjach amerykańskich. Wybrane aspekty prawne", w którym zwróciła uwagę na główne determinanty stosowania cen transferowych przez omawiane podmioty, w tym zwłaszcza zalecenia OECD, amerykańskie regulacje prawno-podatkowe, wielkość firm, monitoring sfery cen transferowych oraz identyfikację szkodliwych praktyk wśród amerykańskich przedsiębiorstw transnarodowych.

Drugim prelegentem sesji plenarnej był prof. Stanisław Szukalski (Uniwersytet Łódzki), który przedstawił referat pt. „Standaryzacja procesów biznesowych w korporacyjnych centrach usług a konkurencyjność przedsiębiorstw". W swoim wystąpieniu prof. Szukalski scharakteryzował między innymi istotę funkcjonowania centrum usług wspólnych, określił sytuacje skłaniające do ich tworzenia oraz korzyści wiążące się z nimi.

Trzeci referat w tej części pt. „The US economy appears to be languishing in a recurring through. Does the National Export Initiative proposed by president Obama provide an answer?" wygłosiła *adjunct professor* Iwona Węgrzyn-Bocheńska (Lake Forest Graduate School of Management), w którym nakreśliła wizję i strategię proeksportowego rozwoju gospodarki Stanów Zjednoczonych i przeanalizowała potencjalne efekty proponowanej przez Baracka Obamę Narodowej Inicjatywy Eksportowej, mającej dać gospodarce USA impuls do lepszego rozwoju.

Obrady pierwszej części zakończyło wystąpienie prof. Janusza Świerkockiego (Uniwersytet Łódzki) na temat: „Wspieranie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski", w którym profesor skoncentrował się na zachętach inwestycyjnych adresowanych do inwestorów zagranicznych i zwrócił uwagę na fakt, iż mimo wątpliwości co do ich stosowania, pozostają one trwałym elementem polityki państw, w tym także polskiej polityki.

W drugiej części obrad, prowadzonej przez prof. S. Szukalskiego, wygłoszono kolejne referaty. Pierwsze wystąpienia dotyczyły kryzysu finansowego oraz jego różnorodnych skutków. W tym obszarze dr Bogdan Buczkowski (Uniwersytet Łódzki) podjął próbę analizy wpływu światowego kryzysu finansowego na gospodarkę Chin, Japonii oraz Indii. Dr Krystyna Mitręga-Niestrój (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) scharakteryzowała zależności między kryzysem finansowym a rozwojem sytuacji na światowym rynku surowców. Dr Alina Naruniec (Politechnika Warszawska) zwróciła uwagę na wyjątkową głębokość kryzysu w krajach bałtyckich – na Litwie, Łotwie i w Estonii. Dr Magdalena Kolka (2000 Plus-Consulting) omówiła współczesne problemy i dylematy strefy euro wynikające także z kryzysu lat 2008-2009. Dr Tomasz Dorożyński (Uniwersytet Łódzki) przybliżył zagadnienie Wspólnotowej Polityki Spójności po 2013 i jej potencjalnego wpływu na faktyczną spójność gospodarczą regionów UE. Dr Agnieszka Tomczak (Politechnika Warszawska) zaakcentowała wpływ internacjonalizacji gospodarki na politykę pieniężną rządów. Dr Katarzyna Dąbrowska-Gruszczyńska (Uniwersytet Warszawski) omówiła efektywność informacji polskiego rynku kapitałowego, uwzględniając w swych badaniach okres kryzysu. Dr Marcin Gruszczyński (Uniwersytet Warszawski) ocenił efektywność polskiego, czeskiego i węgierskiego rynku walutowego w kontekście celności interwencji banku centralnego, analizując między innymi okres kryzysu.

Kolejny blok referatów dotyczył wybranych aspektów umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstw oraz internacjonalizacji gospodarek. Dr Artur Klimek (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) scharakteryzował uwarunkowania powstania i rozwoju korporacji transnarodowych z krajów Ameryki Łacińskiej, zwracając uwagę na niestabilność polityczną w regionie, powiązania z USA oraz liberalizację obrotów z zagranicą. Dr Monika Szulimowska-Formowicz (Uniwersytet Śląski), prezentując referat pt. „Strategie umiędzynarodowienia przedsiębiorstw a międzynarodowa kooperacja przemysłowa" wskazała na warunki powodzenia relacji kooperacyjnych oraz strategie umiędzynarodowienia jako bazę dla powiązań kooperacyjnych. Dr Lidia Gabryś (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) przedstawiła referat „Nierówności ekonomiczno-społeczne we współczesnym świecie. Pomiar i interpretacja", w którym podkreśliła wpływ procesów internacjonalizacji oraz globalizacji na pogłębianie się nierówności oraz pojawianie się nowych rodzajów nierówności.

Poruszone w prezentowanych referatach problemy oraz doświadczenia badawcze i bezpośrednie obserwacje poszczególnych uczestników konferencji stały się podstawą interesującej dyskusji, która stanowiła ważne dopełnienie obrad. W godzinach popołudniowych odbyło się podsumowanie i zakończenie Konferencji. Uczestnicy wyrazili zadowolenie z możliwości wymiany swoich poglądów, podzielenia się pewnymi wątpliwościami związanymi z prowadzonymi badaniami oraz spotkania i nawiązania także wielu nowych kontaktów naukowych. Tym samym Konferencja stała się cennym forum wymiany naukowej i spełniła swój podstawowy cel. Trwałym efektem prowadzonych dyskusji i przemyśleń pokonferencyjnych będzie recenzowana publikacja naukowa.

Marek Kiczka

Dogonić marzenia… rowerem

Każdy goni swoje marzenia. Gonić można także marzenia innych. Na piechotę – powoli, ale można też inaczej – nieco szybciej. W sobotę 27 listopada 2010 roku wśród goniących za marzeniami podopiecznych Fundacji Mam Marzenie znaleźli się także członkowie Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych: Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Śląski oraz Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach. Na rowery wsiedli pracownicy oraz studenci tych uczelni. II Sosnowiecki Charytatywny Maraton Rowerowy Indoor Cycling był sukcesem fundacji, ale także każdego uczestnika z osobna. Wysiłek jednak nie poszedł na marne!

Maraton odbył się w Centrum Handlowym Plaza w Sosnowcu. Zorganizowany został przez katowicki oddział Fundacji Mam Marzenie oraz Studio Ruchu i Urody „Leiss-Fitness" z Sosnowca. Całkowity dochód z imprezy został przeznaczony na realizację marzenia ciężko chorego 7-letniego Kuby, który marzył o zobaczeniu Disneylandu.

Na kibicujących i uczestników czekało wiele atrakcji. W świat iluzji i magii wszystkich przeniósł Tomek Kabis – uczestnik programu „Mam talent", prezentację jogi i tańca przygotowali klienci Studia Ruchu i Urody „Leiss-Fitness". Podczas imprezy zobaczyć można było także wystawę zdjęć „Spełnione Marzenia" przedstawiającą podopiecznych Fundacji Mam Marzenie. Każdy miał możliwość zbadania poziomu tkanki tłuszczowej swojego organizmu, a uczestnicy mogli skorzystać z profesjonalnego masażu sportowego.

W czterogodzinnym maratonie uczestniczyli także przedstawiciele firm z Katowic, klienci Studia Ruchu i Urody „Leiss-Fitness" oraz osoby prywatne. Wśród gości specjalnych imprezy znaleźli się przedstawiciele Urzędu Miasta w Sosnowcu oraz członkowie Rowerowej Akademii Królewskiej w Krakowie – Bogdan Koraszewski, Bogusław Fornalczyk i historyczny kolarz szosowy Józef Gawliczek – zwycięzca Tour de Pologne w 1966 roku.

Uczestnicy maratonu, począwszy od godz. 11.00, wystartowali z impetem wprowadzając tym samym mechanizmy rowerów spinningowych w ruch. Tuż po godz. 15.00 uczestnikom, którzy wyciskali z siebie siódme poty, wręczono pamiątkowe certyfikaty, a Fundacji Mam Marzenie został przekazany czek o wartości ponad 3000 złotych.

Przedstawicielom naszej Uczelni – Biurze Promocji i Nowych Mediów oraz studentom: Piotrowi Rogoszowi i Adamowi Molewce gratulujemy postawy, a także wytrwałości w gonieniu marzeń!

Krystyna Lisiecka

Józef A. Schumpeter – piewca innowacji i „twórczej destrukcji”

(Znawca ekonomii, koni i… kobiet?)

Ponad sześćdziesiąt lat minęło od śmierci wybitnego ekonomisty XX wieku (styczeń, 1950), „proroka”, piewcy innowacji – J.A. Schumpetera, a jego idee jakby silniej odżywają. Znajduje to wyraz w ukazujących się publikacjach o Schumpeterze, podnoszących jego wkład w rozwój myśli ekonomicznej, w dokonywanie przemian społecznych, podkreślających głębokie studium kapitalizmu, zawarte w Jego dziełach, w niesłabnącej liczbie komentarzy i cytowań.

Uznałam, iż należy włączyć się w nurt rozważań, w tym wspomnień o wybitnym ekonomiście, który poświęcił życie zawodowe analizom cyklu rozwoju gospodarczego, analizom cyklu produkcja-konsumpcja, ekonomiście, który przedstawia ekonomię jako zamknięty stały proces, ale dodaje do niego czynnik innowacyjności i nieustannego rozwoju, ekonomiście z arystokratycznymi manierami z czasów Franciszka Józefa, ciekawego życia, stawiającego sobie ambitne cele i realizującego te cele. W analizie jego dorobku podkreślana jest aktualność wątków jego wizji rozwoju gospodarczego i społecznego. Uchodzi za autora analizy i wyjaśniania problematyki rozwoju systemu kapitalistycznego, opartego na przedsiębiorczości, innowacjach i kredycie bankowym. Powraca się do teorii spisanych przez Schumpetera kilkadziesiąt lat temu. Te przeżywają swój renesans. Można pokusić się o stwierdzenie, że to właśnie teraz, bardziej niż kiedykolwiek wcześniej, wywody Schumpetera są wydobywane, powoływane, a więc wykorzystywane do opisywania ciągle dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, pojawiających się w narastającym tempie innowacji operacyjnych, produktowych, w tym usług oraz innowacji zarządzania, oraz ich strategii we wszystkich sferach życia i tego, wciąż niezbadanego, składnika ludzkiej natury, jakim jest przedsiębiorczość i kreatywność – impuls innowacji.

To Jego twórczość wywarła ogromny wpływ na to, jak myśli się teraz o przedsiębiorczości i innowacjach, jak rozumie się te podstawowe kategorie rozwoju ekonomicznego. Dzięki Schumpeterowi jesteśmy przeświadczeni o dążeniu do tego, by innowacja była zjawiskiem naturalnym i powszechnym. Uważa się, że wiek XXI będzie „erą Schumpeterowską”, gdyż rozwój gospodarczy większości krajów będzie zależał głównie od przedsiębiorczości, innowacji i kredytu[1].

Joseph Alois Schumpeter urodził się 8 lutego 1883 w niewielkim mieście Triesch (Trest), które w tamtych czasach leżało w granicach Monarchii Austro-Węgier, a obecnie należy do Czech. Był synem Johanny i Josefa. Jego ojciec, fabrykant przemysłu tekstylnego, był kolejnym właścicielem w długiej linii właścicieli lokalnej, rodzinnej fabryki z tekstyliami; matka wywodziła się z rodziny z tradycjami lekarskimi.

Kiedy Jozsi (YO-shee, bo tak był zdrobniale nazywany) miał cztery lata, jego ojciec zmarł w wyniku wypadku na polowaniu. Po tym wydarzeniu Johanna, jego matka, mając przekonanie,

1 S. Mikosik: Przedmowa. W: J.A. Schumpeter: Kapitalizm, socjalizm i demokracja. PWN, Warszawa 2009, s. XII.

że Trest jest miastem bez przyszłości dla jej – jak sama uważała – utalentowanego syna, postanowiła wyjechać do Graz, miasta w Austrii, oddalonego o 300 mil od jej rodzinnego miasteczka. Warto zaznaczyć, że matka Johanna odgrywała istotną rolę nie tylko we wczesnym okresie życia Josepha, naznaczyła swoją obecnością całe jego życie. Myśląc nie tyle o swojej przyszłości, ale syna, trzydziestodwuletnia Johanna poślubia w 1893 roku sześćdziesięciopięcioletniego Sigmunda von Kelera, zamożnego i dobrze sytuowanego emerytowanego feldmarszałka armii austriackiej. Krótko po ślubie, za namową Johanny, rodzina przenisła się do Wiednia, gdzie Joshi zaczął uczęszczać do elitarnego gimnazjum wiedeńskiego, tzw. Theresianum. Tam otrzymał staranne, gruntowne i szerokie wykształcenie. Obok języków obcych interesowały go prace z dziedziny filozofii, socjologii oraz historii.

Harvard University, Harvard University Archives, W369446_1

Po jej ukończeniu w 1901 roku kolejnym przystankiem Schumpetera w drodze po wiedzę był uniwersytet wiedeński. Tam ukończył prawo, ale jego zainteresowania wykraczały szeroko poza program nauczania. Głównym polem dociekań stała się ekonomia i poszukiwanie sposobu, aby połączyć różne szkoły podejścia do ekonomii w jedną, istotną całość. Studia ekonomiczne odbywał pod kierunkiem koryfeuszy kierunku subiektywistycznego – Friedricha Wiesera i Eugena Bóehm-Bawerka. Po zaliczeniu przedmiotów podstawowych w ciągu dwóch pierwszych lat studiów zaczął uczestniczyć w wymaganych do doktoratu seminariach z historii doktryn ekonomicznych, historii gospodarczej, statystyki oraz ekonomii. Seminaria prowadzili znani ekonomiści: F. Wieser, E. Philipovich i E. Boehm-Bawerk. Ten ostatni rozpoznawszy wybitny talent młodego Schumpetera umożliwił mu szybkie sfinalizowanie habilitacji. Habilitacja, jako odpowiednik Ph.D., forma referencji, nieodzowna do profesury, wymagała napisania traktatu naukowego, zdania egzaminu u profesora seniora oraz dostarczenia kilkunastu publicznych wykładów. Pod wpływem swoich koryfeuszy nauk ekonomicznych i społecznych powstała rozprawa habilitacyjna Schumpetera pod tytułem „Wesen und Hauptinhalt der Theoretischen Nationaloekonomie" (Istota i główne zagadnienia teorii ekonomii politycznej, 1908), w której, uwzględniając ich teorię oraz wkład Leona Walrasa i Vilfreda Pareto, wybitnych przedstawicieli szkoły matematycznej, tworzy ogólną teorię statyki gospodarczej.

Harvard University, Harvard University Archives, W369530_1

Po zdobyciu akademickich tytułów Joseph nie był jeszcze gotowy do podjęcia pracy akademickiej i do rozpoczęcia kariery naukowej. Postanowił zrobić sobie przerwę i wybrać się – jak przystało na młodego człowieka początku XX wieku, z arystokratycznymi manierami – w wielką podróż po Europie (Niemcy, Francja, Anglia i Egipt). Kiedy w 1906 roku wylądował w Anglii, był głęboko zafascynowany kulturą arystokracji angielskiej i być może był to jeden z powodów, dla których rok później poślubił Gladys Seaver, trzydziestosześcioletnią arystokratkę.

W 1907, wraz z Gladys, wyjechał do Kairu (Egipt), gdzie otrzymał posadę adwokata. Podczas pobytu w Kairze Schumpeter ukończył swoją pierwszą książkę „Natura i esencja teoretycznej ekonomii". Była to 626-stronnicowa książka, która została napisana w 18 miesięcy, przez wtedy dwudziestosześcioletniego Josepha, co było nie lada osiągnięciem jak dla tak młodego człowieka. Schumpeter w książce odnosi się do historii myśli ekonomicznej i do jej przedstawicieli, takich jak Smith czy Ricardo. Stara się wykazać, że system ekonomiczny jest stały, ale jest w cyklicznym obiegu. Jego przemyślenia i uwagi są dość zagmatwane i za dużo jest odnośników i myśli pobocznych, co sprawia, że całość nie jest zbyt komunikatywna dla odbiorcy[2].

[2] Th.K. McCraw: Prophet of Innovation. Joseph Schumpeter and Creative Destruction. Winner of The Pulitzer Prize. The Belknap Press of Harvard University Press, 2007.

W 1908 Joseph wraca do Wiednia, gdzie poszukuje pracy jako wykładowca ekonomii. Swoją wymarzoną posadę profesora ekonomii społecznej znajduje w 1909 roku w położonym dość daleko od rodzinnego Wiednia mieście Czerniowce, mieście kresowym, będącym stolicą prowincji Bukowiny, leżącym obecnie na terytorium Ukrainy. Pomimo tego, że samo miasto nie było duże oraz uniwersytet nie posiadał znaczącej renomy, Josephowi służył pobyt na tym „zesłaniu". Pro-

Harvard University, Harvard University Archives, W369535_1

wadził dość bogate życie towarzyskie, a jednym z bardziej widowiskowych epizodów był odbyty pojedynek Schumpetera z bibliotekarzem uniwersyteckim. Cała sprawa wyniknęła z rygorystycznych zasad panujących w bibliotece, która ograniczała studentów, jeśli chodziło o wypożyczanie książek, to zaś nie za bardzo podobało się Schumpeterowi, bo w jego zwyczaju było zadawanie studentom prac z obszernej literatury, a na duże ilości pozycji wypożyczeń bibliotecznych ówczesne przepisy nie zezwalały. Z pozoru błaha sprawa przerodziła się w osobisty konflikt. Urażony obelgami w swej prawości postępowania bibliotekarz wezwał profesora na pojedynek do tzw. pierwszej krwi, który wyzwanie przyjął i … z którego wyszedł zwycięsko. Sekundanci – po małej ranie ramienia, odniesionej przez bibliotekarza – zakończyli pojedynek. Bibliotekarz obronił swój honor, a Schumpeter to, że studenci mieli szerszy dostęp do książek. Pojedynkujący zaś stali się przyjaciółmi.

Podczas pobytu w Czerniowcach powstało następne ważne dzieło Schumpetera „Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung" (Teoria rozwoju ekonomicznego, 1912). W tej pracy Schumpeter przedstawia model ekonomii wychodząc od XVIII-wiecznego cyklu: produkcja-konsumpcja, który przedstawia ekonomię jako zamknięty stały proces, ale dodaje do niego czynnik innowacyjności i nieustannego rozwoju, który pomimo tego, że akceptuje zmiany, to nie burzy cyklu jako całości. Wskazuje przedsiębiorców, a nie konsumentów jako kluczowych graczy w procesie rozwoju ekonomicznego. Przedsiębiorca jest źródłem wszelkich dynamicznych zmian w gospodarce. Jego utożsamiał z innowatorem, przedstawiał przedsiębiorcę w roli burzącej istniejący poprzednio stan równowagi. Wyróżniał pięć rodzajów rozwoju, rozumianego jako przeprowadzenie nowych kombinacji środków produkcji: powstanie nowego dobra, nowej metody technologicznej, nowego rynku zbytu, nowego źródła materiału i nowej organizacji zarządzania[3].

Zakłócenia spowodowane nieustannym pojawianiem się przedsiębiorców mogłyby być stale wchłaniane, natomiast pojawianie się ich grupami wymaga specjalnego i odmiennego procesu wchłaniania, wcielania nowych pomysłów i konstruktów oraz przystosowywania do nich gospodarki, procesu likwidacji lub też jak to nazywał autor – przejścia do nowego stanu statycznego (Statisierung). Proces ten jest istotą periodycznych depresji, które można określić jako wysiłek zmierzający do osiągnięcia nowej sytuacji równowagi, przystosowywanie się gospodarki do warunków zmienionych przez zakłócenia *boomu*. Ma miejsce wzrost cen środków produkcji, nowe produkty na rynku zaczynają konkurować

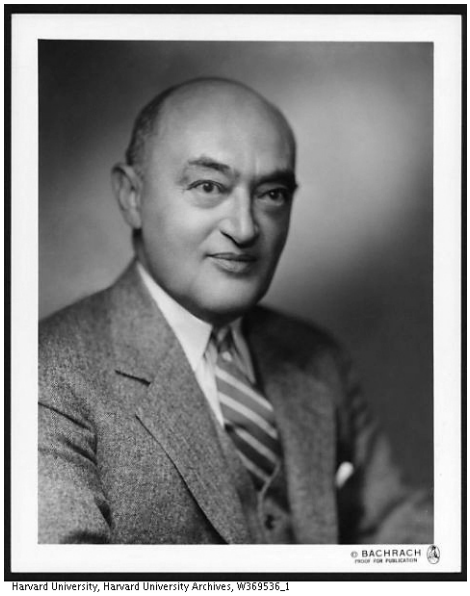

Harvard University, Harvard University Archives, W369536_1

z dawnymi, gdy popyt konsumentów przesuwa się w kierunku nowości, które notują spadek cen, rezultaty nowych przedsiębiorstw prowadzą do deflacji kredytowej – przedsiębiorcy mogą spłacić swe długi. Podkreślał istotną rolę procesu tworzenia kapitału i kredytu w całym procesie.

[3] J. Schumpeter: Teoria rozwoju gospodarczego. PWN, Warszawa 1960, s. 104.

W 1911 roku Joseph wraz z Gladys przenoszą się do miasta wczesnych lat młodzieńczych, do Graz, gdzie Schumpeter obejmuje profesurę na tamtejszym uniwersytecie. Jednak tu czas nie upływa dla niego tak fortunnie, jak w Czerniowcach. Spotyka się z brakiem sympatii ze strony swoich kolegów po fachu, jak i własnych studentów, którzy to w 1912 roku zorganizowali bojkot zajęć i domagali się zwolnienia Schumpetera z uczelni. Było to spowodowane bardzo wysokimi wymogami, jakie stawiał swoim podopiecznym. Sprawa, można powiedzieć, „rozeszła się po kościach", choć po tym incydencie Schumpeter zmienił swoje podejście do nauczania.

Ważne dzieło Schumpetera „Teoria rozwoju gospodarczego" początkowo nie znalazła uznania w środowisku akademickim. Na wydane w 1912 roku dzieło zwrócono uwagę dopiero w 1928 roku i latach następnych. Drugie wydanie tego dzieła, przetłumaczone na język angielski i francuski (lata 1934-1935), wywołało zainteresowanie tą pracą i autorem[4].

Rok po wydaniu tej pracy, w 1913 roku, Schumpeterem zainteresował się Uniwersytet Columbia. Zaprosił go do Nowego Jorku na odbycie dwóch semestrów w roli wykładowcy. Joseph przyjął to zaproszenie z wielkim entuzjazmem, zaś żona Gladys zdecydowała, że w trakcie jego pobytu w Ameryce będzie przebywać w swoim rodzinnym domu w Anglii.

W ciągu tego roku spędzonego w USA Schumpeter odwiedził wiele uniwersytetów. Był zafascynowany krajem, w którym mógł na własne oczy doświadczyć żywej przedsiębiorczości, innowacyjności i procesów tworzenia kredytu, tych zjawisk, o których dotąd tylko pisał w swoich pracach. Jego wykłady spotkały się z dużym uznaniem, czego wyrazem było nadanie mu doktoratu *honoris causa*.

Kiedy w 1914 roku Joseph wraca do Europy, kontynent stoi na granicy wojny. Z powodu zamieszania wojennego oraz podczas trwania wojny Gladys pozostaje w Anglii i rzadko kontaktuje się z mężem. Sam Schumpeter coraz bardziej angażuje się w sprawy polityczne Austrii. W rok po zakończeniu wojny, w 1919 roku, zostaje wybrany na nowego ministra finansów Austrii. Jako urzędujący minister opracował ambitny program gospodarczy o charakterze stabilizacyjnym, zmierzający do zahamowania inflacji i przywrócenia równowagi budżetowej. Przedstawił śmiały, jak na tamte czasy, plan odbudowy państwa przez liczne reformy podatkowe i pozyskanie obcego kapitału. W planie tym są pewne elementy podobne do przedstawionego dwadzieścia sześć lat później planu Marshalla, dotyczące odbudowy Europy po zniszczeniach spowodowanych II wojną światową. Zła sytuacja gospodarcza całej Europy i brak zaufania do pełnionej przez niego funkcji uniemożliwiły wprowadzenie „Finanzplanu" Schumpetera w życie. Po porażce swojej wizji odzyskania przez Austrię świetności, po zaledwie siedmiu miesiącach na stanowisku ministra finansów w rządzie socjaldemokratycznym republiki austriackiej, Schumpeter zostaje odwołany z pełnienia tej funkcji. Warto zaznaczyć, że jako bezpartyjny członek gabinetu reprezentował w nim kierunek przeciwny socjalizacji gospodarki narodowej[5].

Harvard University, Harvard University Archives, W369448_1

Po krótkiej przygodzie z polityką Joseph postanowił poszukać szczęścia w dziedzinie, którą zawsze podziwiał, a mianowicie w problematyce tworzenia kredytu, czyli bankowości. Będąc ministrem finansów otrzymał licencję na prowadzenie banku, jednak jego doświadczenia w tej profesji były mniej niż znikome, co bardzo utrudniało mu realizację jego pasji. Na szczęście spotkał na swojej drodze Artura Kleina, który był głównym partnerem jednego z najstarszych banków wiedeńskich – Biedermann Bank.

Z powodu kłopotów finansowych spowodowanych wojną bank podupadał i jedynym wyjściem było założenie spółki, aby nie dopuścić do jego całkowitego upadku. Tu pojawia się rola dla Schumpetera, dzięki któremu bank mógł prze-

[4] R.L. Heilbroner: Wielcy ekonomiści. Czasy. Życie. Idee. Warszawa 1993, s. 259, pisał, że praca została uznana za małe arcydzieło.

[5] Pytany, dlaczego on – zwolennik wolnej przedsiębiorczości – zgodził się na udział w pracach Komisji ds. Uspołecznienia, powołanej przez nowy socjaldemokratyczny rząd w Berlinie odpowiedział aforyzmem: „Jeśli ktoś chce popełnić samobójstwo, to dobrze jest, gdy w pobliżu znajduje się lekarz", za: S. Mikosik: Op. cit., s. VIII.

trwać i funkcjonować dalej. W zamian miał otrzymać znaczną cześć udziałów i być częściowo lub w całości zwolniony z podejmowania decyzji dotyczących zarządzania finansami banku. Przez te kilka lat, będąc jednym z głównych wspólników, Schumpeterowi powodziło się całkiem dobrze; prowadził dość wystawne życie. Dzięki znacznej ilości pieniędzy, jakimi dysponował, inwestował w nowe i innowacyjne przedsięwzięcia, aby pomagać młodym przedsiębiorcom w ich karierze.

Jednak czasy dobrobytu skończyły się wraz z 1924 rokiem, kiedy to nastąpiła zapaść giełdy austriackiej, co znacznie nadszarpnęło finanse Josepha. Ponadto, kilka z jego inwestycji okazało się nie tylko niewypałem, ale niektóre wręcz zakrawały na działania nielegalne, co równie mocno uderzyło w jego pozycję na forum publicznym. Ostatecznie postanowił zakończyć swoją przygodę z bankiem. Lata spędzone w ministerstwie finansów i jako wspólnik bankowy sam Schumpeter nazywa *gran rifiuto*, co z włoskiego oznacza wielką stratę.

Harvard University, Harvard University Archives, W369447_1

Pomimo serii porażek, jakich doznał, Joseph miał niedługo stanąć na tzw. pewnych nogach, z nową energią, a powodem tego była jego największa w życiu miłość, która nosi imię Anna Reisinger, córka konsjerża (administratora) domu we Wiedniu, gdzie mieszkała właścicielka tego domu – matka Josepha. Annie była dwadzieścia lat młodsza od Josepha i w czasie, kiedy on był ministrem finansów i bankierem ona była uwikłana w romans z żonatym mężczyzną[6].

Schumpeter od małego był przyjacielem rodziny Annie i spotykał się z nią wcześniej, ale dopiero w 1925 roku on i ona zaczęli traktować swój związek poważnie. 5 listopada tego samego roku pobrali się we Wiedniu. Nie można jednak zapominać, że w tym samym czasie Schumpeter był wciąż żonaty z Gladys, która przebywała w Anglii, czyli według prawa był bigamistą i jego drugie małżeństwo było nielegalne. Nie mając kontaktu ze swoją pierwszą małżonką przez długie lata Joseph „jakoś" unieważnił swoje pierwsze małżeństwo, bez potwierdzenia ze strony Gladys. Kiedy ta dowiedziała się o jego drugiej żonie, zagroziła mu pozwem sądowym, ale ze względu na okoliczności i zaniedbania również z jej strony zrezygnowała z dochodzenia swoich racji.

Już nic nie stało na przeszkodzie związkowi Josepha i Annie. Zaraz po ślubie przenieśli się do Bonn, gdzie Schumpeter otrzymał posadę na tamtejszym Uniwersytecie. Oboje cieszyli się swoim szczęściem i bogatym życiem towarzyskim. Niedługo po tym Annie zaszła w ciążę, co, niestety, pogorszyło jej ogólny stan zdrowia. Była bardzo osłabiona i całe dni spędzała w łóżku. To był początek serii złych zdarzeń. W czerwcu 1926 roku zmarła matka Josepha, Johanna Keler. Dla Schumpetera była to wielka strata. Niespełna kilka miesięcy później wydarzenia przybrały jeszcze gorszy obrót. Podczas porodu zmarła Annie, a ich wspólne dziecko zaledwie kilka godzin później.

Ta potrójna śmierć głęboko wstrząsnęła Schumpeterem i już na resztę życia pozbawiła go radości życia, wprawiła w nieustanną melancholię, a nawet rozpacz. Po latach, w swoim pamiętniku, matkę swoją i Annie zaczął nazywać swoimi „Hasen", czyli zajączkami, i prosić je o wsparcie i siłę w codziennych zmaganiach.

Po śmierci swoich „Hasen" Schumpeter jedyną ulgę odczuwał, kiedy pracował, wiec można by powiedzieć, że popadł w pracoholizm. W zwalczaniu stresu pomagała mu również jego wieloletnia pomocniczka Mia Stoeckel, z którą utrzymywał niezobowiązujący związek. Na przełomie lat 1927-1928 gościł z wykładami na Uniwersytecie Harvardzkim. W 1930 roku ponownie wykładał gościnnie na Harvardzie, a w drodze powrotnej wygłasza liczne odczyty na uniwersytecie w Tokio. W 1932 roku jest nominowany do objęcia posady na uniwersytecie w Berlinie, ale jego przeszłość stawia go w niekorzystnej sytuacji; jego kandydatura zostaje odrzucona.

W tym samym roku Schumpeter, po licznych namowach, przyjmuje w końcu posadę na Uniwersytecie Harvardzkim. Opuszcza na stałe Niemcy i przenosi się do Stanów Zjednoczonych. Przez następne lata ciężko pracuje nad swoją nową książką o cyklach biznesowych, prowadzi codziennie wykłady i jest zaangażowany w życie towarzyskie. Odbywa kilka dłuższych wycieczek po Europie z Mią.

W 1933 roku, mając wtedy pięć dekad na karku, Joseph poznaje Elizabeth Boody, absolwentkę ekonomii na Harvardzie, młodszą od siebie

[6] Z mężczyzną tym zaszła w ciążę i musiała dokonać aborcji.

o piętnaście lat. Elizabeth była bystrą i piękną kobietą, która znakomicie rozumiała Josepha i starała się mu pomóc w jego problemach emocjonalnych po stracie ukochanych kobiet jego życia. Przez lata ich znajomość rozwijała się, jednak Schumpeter nie chciał się wiązać na stałe już z żadną kobietą, gdyż bał się kolejnej bolesnej lekcji życia. Po wielu listach zachęty i namowach Elizabeth w końcu postawiła Josephowi ultimatum, że albo wezmą ślub i zacznie ją traktować jako poważną partnerkę życiową, albo przestaną się spotykać całkowicie, a jego życie do końca będzie smutne i puste. Pod naporem tych argumentów Schumpeter poddał się – zgodził na ślub. Elizabeth dopilnowała wszystkich przygotowań i 15 sierpnia 1937 pobrali się w Nowym Jorku. Joseph nie był do końca przekonany, czy trzecie małżeństwo to jest to, czego teraz najbardziej potrzebował, uwzględniając jego stan emocjonalny i fakt, że Elizabeth nie mogła mieć dzieci z powodu cukrzycy. Pomimo tych przeszkód chyba była to jedna z najlepszych decyzji, jakie podjął, gdyż Elizabeth została przy nim aż do śmierci.

Harvard University, Harvard University Archives, W369533_1

W 1939 roku po wielu latach ciężkiej pracy ukazuje się jego następna ważna książka „Business Cycles. A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalist Process" (Cykle biznesowe). Jest to ponadtysiącstronnicowa, dwutomowa analiza historii zmian w gospodarce, przedstawiona na przykładach między innymi z Niemiec, Anglii i Stanów Zjednoczonych. W swoich opisach Schumpeter cofa się niekiedy nawet o dwa stulecia, aby przedstawić zachodzące na przestrzeni lat zmiany. Wierzy, że cykle, które były znane i używane już wcześniej, czyli cykl Kondratieva, Kuznetza, Juglara i Kitchena, można połączyć, otrzymując w ten sposób jeden względnie gładki przebieg zmian gospodarczych.

W trakcie swojego pobytu w Stanach Joseph nie przestał korespondować ze swoją dawną asystentką i partnerką Mią. Ona sama pokładała wielkie nadzieje w ich związku, ale sam Schumpeter nie uważał go za coś poważnego. Kiedy Mia otrzymała wiadomość o ponownym ślubie swojego „Tatusia" („Daddy", bo tak go nazywała) zrezygnowała z marzeń o spędzeniu z nim życia, jednak wciąż utrzymywała pewien specyficzny sentyment i szacunek w korespondencji z nim[7]. Ta korespondencja jednak skończyła się w 1942 roku, kiedy to podczas najazdu hitlerowców na Jugosławię Mia i jej mąż zostali zabici w Novym Sadzie za sympatyzowanie z Zachodem.

Po drugiej stronie oceanu Schumpeter i jego żona podczas wojny byli często przesłuchiwani przez FBI, gdyż podejrzewano ich obojga o kontakty z wrogimi narodami, jako że Schumpeter był mocno związany z krajami germańskimi, a jego żona zawsze podziwiała Japonię. Jednak wszystkie zarzuty okazały się bezpodstawne.

Nastał 1942 rok i ukazała się najbardziej znana pozycja pióra Schumpetera, a mianowicie „Capitalizm, Socialism and Democracy"(Kapitalizm, socjalizm i demokracja). Książka ta, jak na prace Schumpetera, jest stosunkowo krótka, bo ma zaledwie 391 stron i jest w pewnych fragmentach napisana wręcz ironicznie. Pisał w niej, jak sam tytuł wskazuje, o kapitalizmie, socjalizmie i demokracji oraz o tym, jak te systemy mają się do gospodarki i przedsiębiorczości. W tej właśnie książce pojawia się termin, z którego Schumpeter jest znany dzisiaj na świecie, czyli „innowacyjna destrukcja". Sformułowanie to odnosi się do sytuacji, kiedy to jakaś innowacja wypiera stare metody i przyzwyczajenia, niszcząc w ten sposób dawny ład i wprowadzając nowy porządek rzeczy. To proces przemysłowej mutacji, który nieustannie rewolucjonizuje od „środka" strukturę gospodarczą, nieustannie burzy starą i ciągle tworzy nową. Ten proces „twórczego burzenia" – utrzymywał Schumpeter – jest faktem o zasadniczym znaczeniu dla kapitalizmu i w tym ostatecznie zawiera się jego istota i to jest czynnik określający warunki funkcjonowania każdego koncernu kapitalistycznego[8].

Schumpeter nie zgadzał się z poglądem, że doskonała konkurencja jest sposobem na zmak-

[7] Kiedy Mia poznała pewnego jugosłowiańskiego dziennikarza, pytała w listach do Schumpetera o jego zgodę na ich związek. Pojawiła się nawet prośba, skierowana tuż po ślubie ze Stojanem o kilka porad natury łóżkowej, gdyż Mia wiedziała, że Joseph miał dość duże doświadczenie w tych sprawach.

[8] J.A. Schumpeter: Kapitalizm, socjalizm i demokracja. PWN, Warszawa 2009, s. 102.

symalizowanie dobrobytu gospodarczego. W dobie konkurencji doskonałej wszystkie firmy danego przemysłu produkują ten sam wyrób, sprzedają go za tę samą cenę i mają dostęp do tej samej technologii. Uważał ten rodzaj konkurencji za nieistotny. W pracy „Kapitalizm, socjalizm i demokracja" pisał, że „Ekonomiści nareszcie wychodzą z fazy, w której nie dostrzegali niczego poza konkurencją cenową. Skoro tylko do świątyni teorii dopuszczone zostaną konkurencja jakości i środki popierania sprzedaży, cena jako zmienna zostaje wyrugowana ze swej uprzywilejowanej pozycji". Niemniej jednak Schumpeter twierdził, że niemal wyłącznym przedmiotem uwagi jest nadal konkurencja w ramach sztywnego wzorca niezmiennych warunków, metod produkcji, a zwłaszcza ustalonych form organizacji przemysłowej. W rzeczywistości kapitalistycznej jednak w odróżnieniu od jej podręcznikowego obrazu nie ten rodzaj konkurencji się liczy, lecz konkurencja nowych towarów, nowej technologii, nowych źródeł podaży, nowych typów organizacji (np. największych jednostek kontroli), konkurencja, która dysponuje decydującą przewagą w zakresie kosztów lub jakości i która uderza nie w marżę zysku i w wielkość produkcji istniejących firm, lecz w same ich podstawy i samą ich egzystencję[9].

Tego rodzaju konkurowanie pozwala osiągnąć zdecydowanie większą przewagę, która całkowicie odmienia fundamenty firmy, a nie tylko kosmetycznie poprawia jej poziom kosztów czy marżę. Bez innowacji – pisał Schumpeter w swej pracy „Business Cycles" – bez przedsiębiorców i bez przedsiębiorczych realizacji żaden kapitalista nie osiąga zysku, napędu. Atmosfera rewolucji przemysłowej, rozwoju, to jedyne, z czym kapitalizm może przetrwać, przeżyć[10].

W „Teorii rozwoju gospodarczego" twierdził, że pewien stopień monopolu jest lepszy niż doskonała konkurencja. Proces „twórczego niszczenia", jak nazwał go Schumpeter, idzie w parze z ciągłymi innowacjami i udoskonaleniami. Konkurencja wywoływana przez ten proces jest „stałym elementem zagrożenia", który „wywiera presję, zanim jeszcze uderzy", w ten sposób wpływając na dynamikę i nieustanną sanację gospodarki. Innowacja jest tym, co napędza kapitalistyczną ekonomię wichrem „twórczego niszczenia".

Schumpeter nigdy jasno nie sprecyzował, czy wierzył w to, że innowacja jest iskrą monopolu lub perspektywą do powstania monopolu jako nagrody za innowacje. Obrazowo charakteryzował innowacje jako „przemysłową mutację", która „bez ustanku rewolucjonizuje strukturę ekonomii, nieustannie niszczy starą i nieustannie tworzy nową. Wierzył, że „twórcze niszczenie" spowoduje ciągły postęp i poprawę poziomu życia każdego człowieka[11]. W 1947 roku Schumpeter zostaje wybrany na przewodniczącego Amerykańskiego Stowarzyszenia Ekonomicznego (American Economic Association). Rok później gości z wykładem w Meksyku i wciąż pracuje nad swoją nową książką o historii analizy ekonomicznej, która miała być pozycją *stricte* opisową i obliczeniową. Niestety, nie jest mu dane ukończenie tej pracy, gdyż w nocy z 7 na 8 stycznia 1950 umiera w trakcie snu z powodu krwawienia do mózgu (udar mózgu).

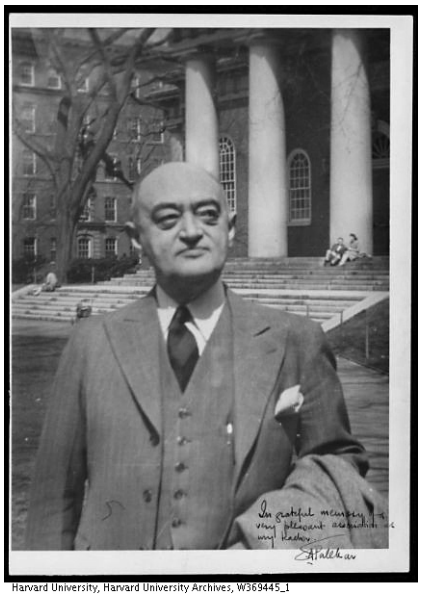

Harvard University, Harvard University Archives, W369445_1

Jego żona Elizabeth traktuje tę ostatnią książkę jako ich wspólne dzieło, ponieważ również była zaangażowana w tworzenie tego przedsięwzięcia, głównie od strony jej technicznego powstawania. Jak to sama ujęła w 1943 roku: „Jeśli nie możemy wydać na świat wspólnego dziecka, to niech ta książka będzie naszym wspólnym dziełem". Elizabeth poświęciła ostatnie trzy lata swojego życia na dopracowanie tej pozycji, gdyż w lipcu 1953 zmarła na raka, a sama książka została wydana rok później. Tytuł tej niedokończonej, a fundamentalnej pracy Schumpetera wydanej w 1954 roku to „History of Economic Analysis". Aby książka mogła się ukazać, sprzedała dom na Acacia Street w Cambridge i znaczną część uzyskanych wpływów z tej transakcji

[9] Ibid., s. 103.

[10] Th.K. Mc Craw: Prophet of Innovation: Joseph Schumpeter and Creative Destruction. The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts and London, England 2007.

[11] J. Schumpeter: Teoria rozwoju gospodarczego. Op. cit., s. 104.

poświęciła na prace pozwalające wydać manuskrypt jego dzieła[12].

Życie i twórczość Schumpetera nie przeszły bez echa w dziejach historii myśli ekonomicznej. Za życia był jednym z najbardziej wybitnych ekonomistów swego pokolenia, a pod koniec XX wieku jego teorie i stwierdzenia odnośnie do przedsiębiorczości stawały się coraz bardziej aktualne i „odgrzebywane" przez wielu, zainteresowanych tym starym, a równocześnie nowym trendem.

W 1981 roku, a więc 31 lat po śmierci Schumpetera, Paul Samuelson napisał, że gdy minął cały wiek od narodzin Schumpetera, traktujemy poważnie jego dorobek, wprowadzając koncepcje i teorie Schumpetera do aktualnych debat. Podobnie i kilka lat później Robert Heilbroner w swojej świetnie sprzedającej się pracy „The Worldly Philosophers" (Wielcy ekonomiści) napisał, że Schumpeter mówi do nas głosem nad wyraz aktualnym. W 2000 roku amerykański magazyn „Business Week" poświęcił artykuł Schumpeterowi, który nosił tytuł: „America's Hottest Economist Died 50 Years Ago" (Wielki, aktualny Ekonomista Ameryki zmarł 50 lat temu). „Forbes" nazwał Schumpetera, a nie Johna Maynarda Keynesa (urodzonego w tym samym roku, co Schumpeter) najlepszym nawigatorem w turbulentnym oceanie globalizacji[13]. Czas potwierdził tę trafną ocenę.

Wywody Schumpetera są przywoływane do opisu dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, innowacji we wszystkich sferach życia i tego wciąż niezbadanego składnika ludzkiej natury, jakim jest przedsiębiorczość i kreatywność[14]. Przedsiębiorczy i kreatywny personel jest energią organizacji (przedsiębiorstwa, firmy). Kapitał intelektualny, zespolony z kapitałem emocjonalnym i duchowym, ma stać się siłą napędową nowoczesnej organizacji.

Zamiana przedsiębiorczości i kreatywności w innowacje, wyraz praktycznego zastosowania opisanego zjawiska w biznesie to aktualne wyzwanie przyszłości. Powinna mieć miejsce w budowanym, całościowym (holistycznym) układzie współzależności obszarów przedsiębiorczego i kreatywnego myślenia oraz kreatywnego działania personelu. Minimalizowanie, zmniejszanie przestrzeni pomiędzy przedsiębiorczością i kreatywnością koncepcyjną a kreatywnością operacyjną wymaga wymiany i kumulacji energii procesów innowacyjno-wdrożeniowych, co jest absolutnym wyzwaniem bliskiej przyszłości dla środowisk gospodarczych i dla samych innowacji – miary rozwoju gospodarczego.

Czy nadchodzący okres stanie się „erą Schumpeterowską"? Rozwój gospodarczy większości krajów będzie zależał głównie od przedsiębiorczości i innowacji[15]. Pomimo więc upływu lat warto sięgać do dzieł Schumpetera. Pozwalają zrozumieć gospodarcze i społeczne zmiany, docenić przedsiębiorczość i innowacje w rozwoju gospodarczym.

Schumpeter był osobowością, wielkim ekscentrykiem, człowiekiem o wyniosłym, arystokratycznym stylu bycia. Lubił szokować otoczenie zachowaniem, także wygłaszaniem oryginalnych, zaskakujących stwierdzeń, aforyzmów. Przyznawał się do swoich pasji – chciał zostać największym na świecie ekonomistą, najlepszym jeźdźcem (Horseman) konnym w Austrii oraz najlepszym kochankiem we Wiedniu. „Cóż, nigdy nie zostałem najlepszym jeźdźcem konnym w Austrii" – stwierdził po latach.

Literatura

Blaug M.: Teoria ekonomii. Ujęcie retrospektywne. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000.

Danowska-Prokop B., Przybyła H., Zagóra-Jonszta U.: Nieliberalne kierunki współczesnej myśli ekonomicznej. AE, Katowice 2003.

Heilbroner R.L.: Wielcy ekonomiści. Czasy. Życie. Idee. Warszawa 1993.

McCraw Th.K.: Prophet of Innovation. Joseph Schumpeter and Creative Destruction. Winner of The Pulitzer Prize. The Belknap Press of Harvard University Press, 2007.

Schumpeter J.A.: Kapitalizm, socjalizm i demokracja. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

Schumpeter J.A.: Teoria rozwoju ekonomicznego. PWN, Warszawa 1960.

[12] Th.K. Mc Craw: Op. cit., s. 494.

[13] Ibid.

[14] Pełne opracowanie teorii Schumpetera i obfite wskazówki bibliograficzne zawiera praca jego uczniów R.V. Clemence i F.S. Doody: The Schumpeterian System (1950), za J. Górski: Wstęp. W: Teoria rozwoju gospodarczego. PWN, Warszawa 1960, s. XXV.

[15] S. Mikosik: Op. cit., s. XII.

Beata Kwiecień

IV Targi Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA 2010

20-22 października 2010 roku w Warszawie odbyły się IV Targi Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA 2010. Nie mogło na nich zabraknąć Wydawnictwa Uniwersytetu Ekonomicznego, które z dumą prezentowało nie tylko najnowsze publikacje, ale również swoją nową nazwę. Fakt, że Akademia Ekonomiczna od października br. oficjalnie uzyskała status uniwersytetu, przyczynił się do zwiększonej frekwencji odwiedzin stoiska naszego Wydawnictwa. Czytelnicy, przy okazji zakupów i zaznajamiania się z ofertą wydawniczą, składali szczere gratulacje.

Wydawcy zgromadzili się w pięknym wnętrzu Auli Głównej Politechniki Warszawskiej. Czwartą edycję Targów można uważać nawet za siedemnastą, biorąc pod uwagę, że są one pewnego rodzaju kontynuacją wcześniejszych warszawskich targów akademickich ATENA, w których Wydawnictwo naszej Uczelni również uczestniczyło.

Patronat Honorowy nad Targami objęli: Rektor Politechniki Warszawskiej – prof. Włodzimierz Kurnik oraz Rektor Uniwersytetu Warszawskiego – prof. Katarzyna Chałasińska-Macukow, natomiast mecenat: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Bogdan Zdrojewski, Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy – Hanna Gronkiewicz-Waltz oraz Przewodnicząca Rady Miasta Stołecznego Warszawy – Ewa Malinowska-Grupińska.

W Targach ACADEMIA 2010 udział wzięło ponad 50 wystawców z kraju i zagranicy, którzy prezentowali swój dorobek wydawniczy potencjalnym czytelnikom (głównie naukowcom, studentom, a także pasjonatom różnych dziedzin naukowych) oraz wymieniali doświadczenia.

Organizatorzy Targów zorganizowali liczne wykłady i warsztaty dla zainteresowanych, które dotyczyły m.in. podręczników multimedialnych, marketingu publikacji naukowych i akademickich, a także współpracy między bibliotekarzem a wydawcą. Odbyła się również konferencja pt. „Książka elektroniczna – zagrożenie czy szansa", na której m.in. można było dowiedzieć się o technicznych zagadnieniach e-booka, jego skutecznym zabezpieczeniu przed sieciowym piractwem oraz obejrzeć najnowsze czytniki książek elektronicznych.

Tegoroczne Warszawskie Targi Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA 2010 były bardzo udane. Duża liczba odwiedzających mogła zapoznać się z publikacjami wykładowców Uniwersytetu Ekonomicznego. Ponadto, targi umożliwiły Wydawnictwu nawiązanie nowych kontaktów z bibliotekami, księgarniami, drukarniami i hurtowniami. Udział w wykładach pozwolił zaznajomić się z nowymi trendami i zjawiskami w świecie wydawców książki akademickiej.

14. TARGI KSIĄŻKI W KRAKOWIE

Patrycja Keller

W dniach 4-7 listopada 2010 roku nasze Wydawnictwo wzięło udział w 14. Targach Książki w Krakowie, w trakcie których po raz pierwszy jako Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego odebraliśmy wyróżnienie w Konkursie na Najlepszy Podręcznik i Skrypt Akademicki za pracę pod redakcją Ireny Pyki *Rynek finansowy*, opracowaną graficznie i z projektem okładki Marcina Strzelczyka. Ta cenna nagroda spowodowała wielkie zainteresowanie wyróżnioną pracą, co przełożyło się na liczbę sprzedanych egzemplarzy.

Targi Książki w Krakowie to najważniejsza ogólnopolska impreza tego typu w kraju, pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polski Bronisława Komorowskiego. W tym roku zgromadziły ponad 450 wystawców i 31 tys. odwiedzających. Wśród licznych gości targowych byli tak znani autorzy polscy i zagraniczni, jak Władysław Bartoszewski, Jean Hatzfeld, Marlena de Blasi, Jeffrey Archer, Andrzej Stasiuk, Teresa Torańska, Krzysztof Varga czy Meir Shlev. Natomiast mieszkańcy Małopolski zdecydowali o nadaniu imprezie certyfikatu Strefy Wolnego Czytania. Nietypową akcją tegorocznych Tar-

gów było wspólne pisanie książki z Hertą Müller, która rozpoczęła ją zdaniem: „Muzykanci grają w koronach drzew", a także debiut Targów na Facebooku.

Od kilku lat Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych zabiega, aby stoiska wydawców uczelnianych znalazły się w jednym miejscu. Dzięki temu powstała bardzo cenna inicjatywa stworzenia Salonu Wydawców Szkół Wyższych, który pozwolił na zintegrowanie całego środowiska. Wokół niego skupiły się również wydawnictwa naukowe, co umożliwiło czytelnikowi szybkie odnalezienie interesujących go publikacji.

Po raz pierwszy w tym roku został otwarty Salon Nowych Mediów, w ramach którego wydawcy, dystrybutorzy, autorzy, krytycy i bibliotekarze mogli rozmawiać m.in. o czytelnictwie w XXI wieku, e-bookach (jak je przygotowywać, sprzedawać i zabezpieczać), audiobookach, elektronicznych czytnikach, self-publishingu czy ochronie praw autorskich.

W pierwszym dniu Targów ogłoszono zwycięzcę Konkursu o Nagrodę im. Jana Długosza, którym został historyk z Uniwersytetu Gdańskiego,

profesor Przemysław Nurek, autor książki *Gorycz zwycięstwa*, opowiadającej o polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii od lat 30. XX wieku.

Na Targach, jak co roku, można było zobaczyć interesujące wystawy, m.in. ilustracji autorstwa Anny Kaszuby-Dębskiej do książki Łukasza Dębskiego *Wierszownik z podróży dookoła świata*, fotografii z albumu o Chopinie czy ilustracji książkowych Polskiej Sekcji IBBY. Również odwiedzające Targi dzieci znalazły dla siebie wiele ofert. Poza licznymi spotkaniami z autorami i ilustratorami swoich ulubionych książek, mogły wziąć udział w konkursach i zabawach. Natomiast dla starszych Polska Sekcja IBBY zorganizowała dyskusję pt. „Wszystkie pogłoski o śmierci książki dla młodych są mocno przesadzone", podczas której dr Michał Zając z Uniwersytetu Warszawskiego przekonywał, że młody czytelnik nie zniknął, tylko zmienił się on sam i jego wymagania; dla młodzieży czytanie najczęściej łączy się z oglądaniem (stąd popularność komiksów). Jak co roku licznie reprezentowane były również wydawnictwa religijne, zgromadzone w Salonie Wydawnictw Katolickich.

Targi w Krakowie były nadzwyczaj udane, pozwoliły wypromować nasze książki w szerokich kręgach czytelniczych oraz zacieśnić więzy ze współpracującymi z nami bibliotekami, księgarniami i hurtowniami. Mamy nadzieję, że kolejne Targi będą równie korzystne dla naszego Wydawnictwa oraz Uczelni.

IBUK.PL
kliknij po książkę
Wydawnictwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Marcin Strzelczyk

Analiza trendów na świecie potwierdza, iż digitalizacja publikacji i ich udostępnianie w multimediach to dominująca tendencja w branży. Sprzedaż e-booków gwałtownie rośnie i oznacza możliwość ściągnięcia i odczytania na różnych urządzeniach zawartości książki. Rynek urządzeń i programów umożliwiających czytanie książek elektronicznych szybko się rozwija, co skraca dystans między wydawcą a czytelnikiem, a to oznacza swobodną wymianę myśli, która jest warunkiem rozwoju nauki. Dlatego po długich negocjacjach z Wydawnictwem Naukowym PWN SA, jako pierwszy Uniwersytet Ekonomiczny podpisaliśmy umowę na sprzedaż naszych publikacji za pośrednictwem platformy internetowej ibuk.pl.

Ibuk.pl to pierwsza w Polsce czytelnia on-line podręczników akademickich i książek naukowych w języku polskim. Znajdziesz tutaj elektroniczne wersje książek z różnych dziedzin nauki, opublikowanych przez czołowych polskich wydawców, w tym przez Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.

W czytelni ibuk.pl możesz:
- wykupić dostęp do wybranej publikacji na dobę, tydzień, miesiąc lub semestr (5 miesięcy), płacąc smsem, kartą, przelewem,
- wydrukować 10, 20, 60 lub 100 stron tekstu (w zależności od opcji czasowej wykupionego dostępu),
- korzystać z książki wielokrotnie, wtedy kiedy potrzebujesz (w ramach opłaconej opcji dostępu – liczy się czas od pierwszego wejścia do książki).
- uzyskać dostęp już od 3,69 zł lub 4,92 zł z wydrukiem.

System jest obsługiwany przez Program iPaper, umożliwiający dostęp do książek w czytelni, niezależnie od posiadanego systemu operacyjnego. Program ten uruchamiany jest bezpośrednio w oknie przeglądarki internetowej (Internet Explorer, Firefox, Opera, Chrome, Safari lub zgodna) niezależne od posiadanego urządzenia i wymaga włączonej obsługi Javascript oraz Cookies, a tak-

że zainstalowanej wtyczki Adobe Flash Player w wersji 8 lub wyższej. Przejście do czytania odbywa się bezpośrednio ze strony „moja czytelnia". Przy pozycjach, do których masz wykupiony dostęp, pojawia się przycisk „czytaj książkę". Treść książki w programie iPaper otwiera się na nowej karcie lub w nowym oknie (zależnie od przeglądarki WWW).

Oferta naszego Wydawnictwa obecnie obejmuje 35 tytułów, a ich liczba systematycznie rośnie. W pierwszej kolejności w czytelni znalazły się pozycje, których nakład drukowany został wyczerpany. Nasze książki w wersji elektronicznej cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem, zarówno nabywców indywidualnych (ponad 150 transakcji w ciągu 6 miesięcy działalności), jak i instytucjonalnych, wśród których jest obecnie 25 uczelni i bibliotek z całego kraju. Wykupiły one łącznie dostęp do naszych książek ponad 170 razy, a ilość tych transakcji codziennie rośnie.

Zapraszamy więc wszystkich zainteresowanych do odwiedzania strony www.ibuk.pl, do której można uzyskać też dostęp ze strony głównej UE Katowice: www.ue.katowice.pl – klikając na ikonę: IBUK.PL czytelnia on-line oraz z zakładki > Wydawnictwo > czytelnia on-line.

Aktualna oferta Wydawnictwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach w czytelni IBUK.PL

Tytuł	Autor	Rok wydania
Analiza finansowa w procesie decyzyjnym współczesnego przedsiębiorstwa	**G. Łukasik (red.)**	2009
Badania operacyjne w planowaniu projektów	**T. Trzaskalik (red.)**	2009
Czynniki rozwoju wirtualnych łańcuchów dostaw	**D. Kisperska-Moroń (red.)**	2009
Deregulacja rynku pracy i koszty pracy jako determinanty wzrostu zatrudnienia	**D. Kotlorz (red.)**	2009
Dylematy ekonometrii. Księga pamiątkowa dla uczczenia 70 urodzin prof. A.S. Barczaka	**J. Biolik (red.)**	2009
Dynamika więzi międzyorganizacyjnych przedsiębiorstwa	**W. Czakon**	2007
Dynamika zarządzania organizacjami	**J. Rokita**	2009
Efektywny transport – konkurencyjna gospodarka	**M. Michałowska (red.)**	2009
Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego w warunkach integracji europejskiej	**T. Famulska (red.)**	2009
Innowacje w zarządzaniu przedsiębiorstwem oraz instytucjami sektora publicznego. Teoria i praktyka	**H. Bieniok, T. Kraśnicka (red.)**	2010
Integracja transportu miejskiego	**G. Dydkowski**	2009
International Marketing and Business in the CEE Markets	**M. Szymura-Tyc (red.)**	2009
Koszty jakości działań personalnych wspomagających zarządzanie wiedzą. Typologia, identyfikacja w praktyce, ewaluacja	**A. Lipka, M. Król, M. Satoła, S. Waszczak**	2009
Koszty jakości zarządzania kapitałem ludzkim a ryzyko personalne	**A. Lipka, S. Waszczak (red.)**	2009
Kreatywne miasto – kreatywna aglomeracja	**A. Klasik (red.)**	2009
Logistyczne aspekty zarządzania przepływami osób i ładunków w miastach. **Wyd. II**	**J. Szołtysek**	2009
Marketing produktów systemowych/sieciowych. Podstawy teoretyczne, zarys metodyki badań	**L. Żabiński (red.)**	2009
Miasto. Ekonomiczne aspekty funkcjonowania. **Wyd. II**	**M. Czornik**	2008
Modelowanie preferencji a ryzyko '10	**T. Trzaskalik (red.)**	2010
Pięciolecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Zagadnienia gospodarcze i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem polskiego rynku pracy	**D. Kotlorz (red.)**	2010
Pomiar przedsiębiorczości organizacyjnej	**W. Dyduch**	2008
Projektowanie portali korporacyjnych dla organizacji opartych na wiedzy	**E. Ziemba**	2009
Przedsiębiorczy samorząd lokalny i jego instytucje	**S. Barczyk**	2010
Public Relations. Efektywne komunikowanie w teorii i praktyce	**R. Maćkowska (red.)**	2010
Redystrybucyjna funkcja finansów publicznych w ujęciu teoretycznym	**A. Walasik**	2009
Restytucja zdolności do pracy w polskim powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych	**W. Koczur**	2010
Statystyka w praktyce społeczno-gospodarczej	**J. Kolonko, W. Gamrot (red.)**	2009
Systemy gospodarcze. Zagadnienia teoretyczne	**S. Swadźba (red.)**	2009
Technologie wiedzy w zarządzaniu publicznym '09	**J. Gołuchowski, A. Frączkiewicz-Wronka (red.)**	2009
Transport w gospodarce opartej na wiedzy	**M. Michałowska (red.)**	2009
Wpływ rewizji finansowej na wiarygodność sprawozdania finansowego **(Wyd. II)**	**J. Pfaff**	2008
Wybór inwestora strategicznego dla potrzeb zagospodarowania centrum miasta poprzemysłowego	**A. Drobniak (red.)**	2010
Zarządzanie publiczne – elementy teorii i praktyki	**A. Frączkiewicz-Wronka (red.)**	2009
Zintegrowana ocena efektywności finansowej surowcowego projektu inwestycyjnego	**K. Pera**	2010
Zintegrowany system pomiarów dokonań w rachunkowości	**H. Buk, A. Kostur (red.)**	2009

Inauguracja Roku Akademickiego 2010/2011

Studenci UE w obiektywie

Każdy marzy o tym, by choć przez moment znaleźć się w obiektywie znanego fotografa. Taką szansę daliśmy naszym studentom, którzy 5 listopada 2010 mogli poczuć się jak prawdziwi modele. Wykorzystując ostatnie promienie jesiennego słońca studenci wzięli udział w plenerowej sesji zdjęciowej na terenie naszej Uczelni i Katowic. Razem z fotografem przemierzali miasto szukając ciekawych, wartych uwiecznienia miejsc. Młodzi ludzie biegający po ulicach, profesjonalny sprzęt i wesołe okrzyki wzbudziły spore zainteresowanie wśród mieszkańców. Mimo zmęczenia i coraz późniejszej pory przez cały czas dopisywał dobry nastrój. Każdy miał swój pomysł na zrealizowanie poszczególnych ujęć, co doprowadzało do wielu zabawnych sytuacji. Studenci, którzy na początku byli trochę nieśmiali, bardzo szybko stworzyli zgrany zespół. Współpraca przy tym wydarzeniu zaowocowała obustronnymi korzyściami. Studenci dobrze bawili się w blasku fleszy, a Uczelnia zyskała wiele ciekawych zdjęć, które w przyszłości posłużą do promowania naszego Uniwersytetu i miasta.

Magdalena Byrska